

BYDELSPLAN **KOLDING SYDØST**

BRÆNDKJÆR, DALBY, MARIESMINDE, REBÆK OG TVED

FORORD

Fællesskaber, foreninger, natur og landskabet er noget af det, som danner bydelen Kolding Sydøst.

Brændkjær, Dalby, Mariesminde, Rebæk og Tved er bykvarterer, der med hver deres identitet gennem tiden har vokset sig tæt sammen til en stor bydel, Kolding Sydøst. Bydelen er tæt knyttet til Kolding by, og er samtidig præget af en masse skøn natur, med strand ud til fjorden, grønne kiler og det store landskab mod syd. Naturen og nærheden til bymidten samt et stærkt foreningsliv og solide fællesskaber gør, at bydelen er et attraktivt sted at bo.

Kolding Sydøst har et virkelig stærkt udgangspunkt for bydelsplanen at bygge videre på. Med et solidt udgangspunkt forankret i de mange lokale kvaliteter, er der, et stort potentiale for at netop disse grundlæggende kvaliteter kan styrkes og udbygges i hele bydelen.

Der sættes nu en retning for bydelens fortsatte udvikling gennem bydelsplanen for Kolding Sydøst.

I Lokaldemokratiudvalget arbejder vi for at udvikle hele Kolding kommune. Heriblandt også Koldings bydele. Her er bydelsplanerne et værktøj, hvor bykvarterer med en geografisk sammenhæng får afdækket fælles potentialer og ønsker til at udvikle det gode liv i deres lokalsamfund.

Der skal lyde en stor tak til alle jer, der med stor tilslutning og engagement til processen, har givet jeres ønsker og visioner til kende. Det er alle jeres bidrag, der giver sådan en plan værdi. En særlig tak skal også gå til arbejdsgruppen og de repræsentanter, der har lagt deres tid og kræfter i planens tilblivelse.

I Lokaldemokratiudvalget og Byrådet ser vi frem til at fortsætte den gode dialog med jer – nu også med udgangspunkt i bydelsplanen

**På vegne af hele Lokaldemokratiudvalget
Jan Schjerner**

INDHOLDSFORTEGNELSE

INTRODUKTION

1

KORTLÆGNING OG ANALYSE

2

VISION OG STRATEGI

3

INDSATSOMRÅDER OG TILTAG

4

1. En fællesskabende bydel
2. En grøn og blå bydel
3. En sammenhængende bydel

DE FØRSTE SKRIDT

5

Dato: juni 2026

Bydelsplanen er udarbejdet i samarbejde med en følgegruppe med repræsentanter fra de forskellige områder i bydelen samt Kolding Kommune og Flåk.

Fotos: Se kilder og fotocredits

Visionsplan for Kolding Sydøst

INTRODUKTION

Bydelsplanen er resultatet af et nyetableret samarbejde på tværs af fem forskellige kvarterer i Kolding Sydøst, hhv. Brændkjær, Dalby, Mariesminde, Rebæk og Tved. Forskellige kvarterer, der hver især rummer vidt forskellige kvaliteter og karaktertræk, og som tilsammen udgør en spændende og mangfoldig bydel i Kolding.

Brændkjær er kendetegnet ved parcelhuse med relativt mindre grunde – et resultat af de historiske havebyudstyknings – samt en høj andel af almene boliger, der bidrager til en socialt varieret beboersammensætning. Brændkjærskolen og Brændkjærhallen er omdrejningspunktet for et aktivt lokalsamfund med stor handlekraft.

Tved bærer præg af sin oprindelse som landsby, hvilket er tydeligt omkring Gl. Tved, hvor den historiske struktur tydeligt kan aflæses i vejforløb og bebyggelser. Med en grøn kile langs Hegnet er der en adskillelse mod Højhusene, der også en den nordligste del af Brændkjær Sogn. De almene bebyggelser ud mod fjorden bidrager til at give bydelen en varieret karakter og samtidig fungerer de som centrale landmarks, der skaber en markant profil set fra fjorden og de omkringliggende bydele.

I nærhed hertil har man Rebæk - et område med større villaer, mange med udsigt til fjorden og nærhed til de rekreative muligheder ved vandet, som fx. strand og bådebroer.

Mariesminde er præget af en mere åben bolig-

struktur med parcelhuse og rækkehuse. Området har en rolig karakter med grønne kig mellem bebyggelserne, mod Dalby og Dalby Møllebæk kilen. Der er en tydelig nærhed til de omkringliggende naturarealer.

Dalby rummer historiske strukturer men i høj grad også nyere boligudvikling samt Dalby Skole og Dalby Hal. Dalby fungerer som et bindeled mellem det mere bynære og det landlige i kanten af Kolding by.

De forskellige områder bidrager hver især med deres egne særlige identiteter – fra landsbyprægede strukturer og stærke lokale fællesskaber til nyere boligområder i udvikling. Tilsammen skaber de et varieret bylandskab, hvor både historie, natur og byudvikling spiller sammen.

De forskellige områder er også organiseret forskelligt og rummer derfor en række forskellige tilhørsforhold. Disse knytter sig både til historiske tilhørsforhold, beboerforeninger, grundejerforeninger, skoledistrikter og sognegrænser. Foreningslivet knytter sig særligt omkring de to skoler, kirker samt idrætsforeningerne.

Dette betyder, at Kolding Sydøst ikke kun er ét samlet område, men også en mosaik af mindre fællesskaber med hver deres identitet og engagement. Et mangfoldigt område, der rummer store forskelligheder – i boligtyper, beboersammensætning, landskab og lokale traditioner. Netop disse forskelligheder er en styrke. De

skaber grobund for variation, nye perspektiver og gensidig inspiration på tværs af områderne. Når de forskellige kvaliteter bringes i spil, opstår der mulighed for en udvikling, der både respekterer det lokale særpræg og styrker sammenhængskraften i hele bydelen.

Navnet 'Kolding Sydøst' er valgt af følgegruppen for at samle de forskellige bydele – Brændkjær, Dalby, Mariesminde, Rebæk og Tved – under et fælles navn. Valget af et navn, der ikke er knyttet til et specifikt område, afspejler ønsket om at skabe en samlet bydel med plads til forskellige lokalområder.

En fælles vision

Fælles for alle kvarterer er et stærkt ønske om at udvikle deres områder, så de bliver endnu bedre steder at bo og leve. Kolding Sydøst skal ikke kun være en bydel i vækst, at det skal være et sted, hvor flere får mere ud af bo der, hvad enten det er økonomisk, social eller oplevelsesmæssig værdi. Det handler om at gøre de eksisterende muligheder i bydelen mere synlige, tilgængelige og relevante i hverdagen, så flere får glæde af de aktiviteter, naturkvaliteter og tilbud, der allerede findes. Det handler ikke kun om fysiske forbedringer, men i lige så høj grad om den måde, man er sammen på som naboer og medborgere. Der har i processen med arbejdet med bydelsplanen være et fokus og en fælles ambition om at skabe en bydel, hvor man passer på hinanden, og hvor det er naturligt at vise omsorg og tage ansvar – både i de små hverdagsmøder og i de større fællesskaber.

Mangfoldighed er en central styrke og et bærende princip for området som helhed. Bydelen skal fortsat leve og udvikles med afsæt i de forskellige kvarterer med stor forskellighed – i mennesker, boligformer, livsstile og fællesskaber.

Dette kommer også til udtryk i ønsket om at skabe rammerne for et livsforløb i bydelen, hvor man kan blive boende hele livet. Fra barndom og ungdom til voksenliv og alderdom skal der være plads til forskellige livsfaser og behov, så man ikke behøver at flytte væk fra bydelen for at finde det, man mangler. Bydelen skal understøtte et fællesskab, hvor folk på tværs af generationer kan mødes og interagere, og hvor det er nemt at skabe forbindelser på tværs af alder, baggrund og interesser. Dette sociale netværk er en af grundpillerne i bydelens liv, og derfor er mødesteder og sociale brændpunkter et centralt element i planen.

I sidste ende peger visionen mod noget helt grundlæggende: at udvikle bydelen som et sted, hvor man føler, man hører til, fordi man er en del af ét levende og imødekommende byfællesskab, hvor hverdagen opleves som både meningsfuld, tryk og rig på muligheder.

En bydelsplan som værktøj

Bydelsplanen er en fælles ramme, der sætter en retning – ikke en afsluttet løsning. Den er en invitation til at fortsætte den samtale, der har været med til at forme planens indhold, og til at bygge videre på de idéer og løsninger, der er blevet foreslået. Det er en plan, der åbner op for nye perspektiver og muligheder, som kan komme til at præge bydelens udvikling i årene fremover. En vigtig del af den fælles retning er ønsket om at styrke sammenhængen på tværs af kvarterer og samt udviklingen af de grønne rum og forbindelser. Det handler blandt andet om at forbedre mobiliteten og gøre det nemmere at bevæge sig trygt rundt i området – både til fods, på cykel og i hverdagen generelt. Når forbindelserne bliver bedre, bliver det også lettere at få glæde af de mange tilbud, rekreative kvaliteter og fællesskaber, som findes i de forskellige dele af bydelen. Og her spiller udviklingen af Dalby Møllebæk kilen fra Djævnkløften til Rebæk Strand en særlig rolle. Den rummer et stort potentiale som et grønt, sammenbindende element, der kan forbinde områderne frem for at adskille dem.

Men planen ser ikke kun på de fysiske rammer for byens udvikling, den ser også på de sociale dynamikker, der gør en bydel levende og attraktiv. Og måske er det netop her, at noget af planens egentlige styrke viser sig. For mellem den fælles retning og de overordnede ambitioner findes der et rum, hvor det lokale initiativ stadig skal have plads til at spire. Hvor en idé, der opstår omkring et bord i et beboerhus, på en skole eller mellem naboer over hækken, ikke behøver at passe perfekt ind fra begyndelsen, men kan sættes i værk lokalt.

Det er også i de små fællesskaber, i de frivillige kræfter og i den lokale handlekraft, at planen får liv og kan inspirere på tværs af bydelen. Her kan små og store projekter vokse frem og nye samarbejder opstå. Det kan være alt fra fælles byrum, aktiviteter for børn og unge, grønne initiativer eller sociale mødesteder, tiltag der måske begynder i det små, men som over tid kan sætte tydelige spor i bydelen.

Bydelsplanen lægger derfor ikke låg på det lokale engagement, den forsøger snarere at give det endnu bedre vilkår. Den anerkender, at udvikling ikke kun skabes gennem store beslutninger, men lige så meget gennem de mange små handlinger, der tilsammen former hverdagen. På den måde er det ambitionen af planen bliver et fælles afsæt, hvor både de større visioner og de nære initiativer kan eksistere side om side og tilsammen bidrage til den samlede udvikling af bydelen.

Den store sammenhæng

Kolding Sydøst set i den store sammenhæng med en nærhed til marker, Dalby Møllebæk kilen samt fjorden og Kolding by i baggrunden.

Brændkjær, Dalby, Mariesminde, Rebæk og Tved har gennem tiden vokset sig sammen til en ny stor samlet bydel, Kolding Sydøst. Bydelen er tæt knyttet til Kolding by, og er samtidig præget af en masse skøn natur med Dalby Møllebæk kilen, fjorden og de omkringliggende marker i kanten af bydelen.

Det samlede område er 8 hektar og der bor 10.518 beboere i bydelen (2024).

Dialogåret proces

PROCES OG ORGANISATION

Processen for udviklingen af bydelsplanen er undervejs blevet udvidet i forbindelse med, at bydelens afgrænsning blev ændret. Det har medført en justering af både tidsplan og organisering for at sikre, at alle perspektiver er blevet inddraget på en meningsfuld måde.

Den udvidede proces har bidraget til en bydelsplan, der i højere grad afspejler en mangfoldig bydel med stor variation mellem kvarterer og forskellige behov. Der har derfor været et særligt fokus på at styrke sammenhænge og forbindelser på tværs af bydelen samt på at understøtte fællesskabet på tværs.

Hvad er en bydelsplan?

Lokaldemokratiudvalget arbejder for at udvikle hele Kolding og har prioriteret midler til at udvikle samarbejdet i bydelene, blandt andet igennem bydelsplaner for de enkelte bydele.

Bydelsplanen er først og fremmest borgernes egen plan. Den skal udtrykke og illustrere de lokales behov og ønsker, derfor er der, i udarbejdelsen af planen, lagt stor vægt på inddragelse. Bydelsplanen er et værktøj til at afdække kvarterernes potentialer for bedre at kunne udvikle det gode hverdagsliv i området. Planen skal være med til at sætte fælles retning for bydelens fremtidige udvikling - også for de kommende generationers muligheder i bydelen. Processen og planen kan også bidrage til at fremme rammer om fællesskaber og skabe bedre sammenhæng på tværs af bydelen.

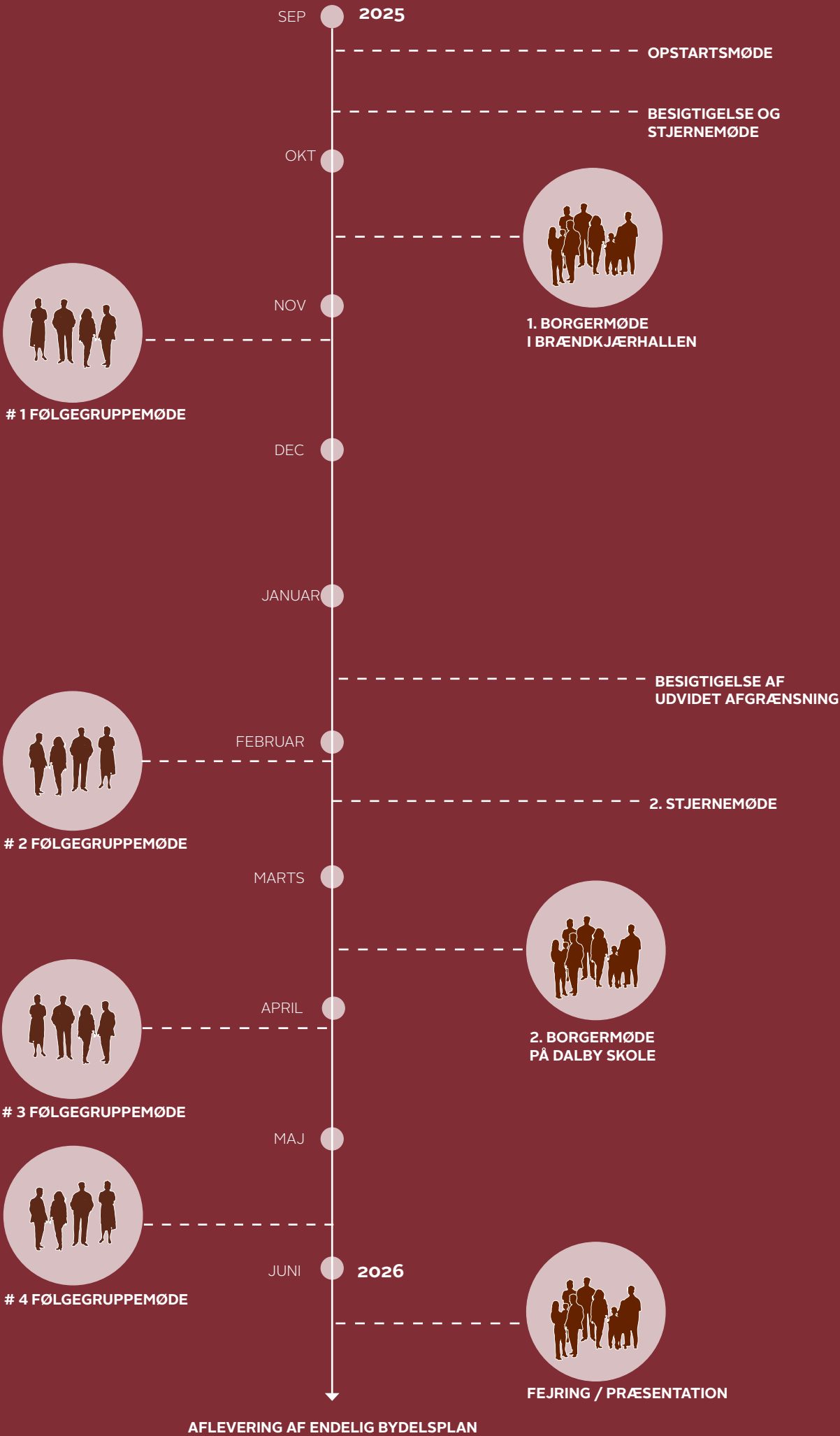
Bydelsplanen skal fungere som et fælles referencedokument, for borgerne i bydelen, samt politisk og administrativt i kommunen, omkring borgernes ønsker og prioritering af udvikling og fællesskaber i bydelen.

Organisation

Igennem processen er bydelsplanen blevet udviklet i tæt dialog med en nedsat følgegruppe, som har bidraget med viden, perspektiver og input fra forskellige dele af lokalsamfundet. Følgegruppen har været med til at sikre, at planen afspejler lokale behov og ønsker. I takt med udvidelsen af bydelsplanens geografiske afgrænsning er følgegruppen løbende blevet udvidet, så alle kvarterer og interesser så vidt muligt er repræsenteret.

Ud over følgegruppens arbejde er der afholdt to velbesøgte borgermøder – henholdsvis i Brændkjærhallen og på Dalby Skole. På begge møder blev bydelens udviklingspotentialer drøftet, og deltagerne bidrog med idéer og perspektiver til det videre arbejde.

For at sikre en stærk kommunal forankring er der desuden afholdt to såkaldte stjernemøder med fageksperter fra Kolding Kommune. Her har fokus været på at kvalificere og konkretisere de udvalgte indsatsområder. Derudover er et udkast til planen blevet præsenteret for Lokaldemokratiudvalget undervejs, ligesom at Lokaldemokratiudvalget også vil få den færdige plan præsenteret.

1. borgermøde blev afholdt i Brændkjærhallen.

Besigtigelse i bydelen foregik på cykel.

Konklusioner fra inddragelsen

Det lokale engagement i arbejdet med bydelsplanen har været stort. Det kom blandt andet til udtryk ved det første borgermøde i Brændkjærhallen, som tiltrak over 100 deltagere. Tilsvarende var der stor opbakning til borgermødet på Dalby Skole, hvor mere end 150 deltog.

Der er et tydeligt ønske om at forbedre adgangen til og anvendelsen af de grønne områder. Særligt peges der på, at Dalby Møllebæk kilen bør udvikles til at blive et endnu stærkere kendetegn og en central kvalitet i bydelen. Der er desuden udpeget nye grønne perspektivområder med fokus på at styrke naturen og de rekreative arealer i bydelens yderområder samt forbedre forbindelserne til det omkringliggende landskab.

Der er også bred enighed om, at de eksisterende mødesteder bør styrkes, så flere får glæde af dem. I den forbindelse fremhæves især Brændkjærskolen og Brændkjærhallen samt Dalby Skole og Dalby Hallen som centrale bydelsankre for fællesskabet i bydelen.

Trafik, tryghed og bedre sammenhænge på tværs af området er ligeledes temaer, der fylder meget for beboerne. Der peges blandt andet på udfordringer omkring Agtrupvej, Idyl og Skamlingvejen, ligesom trafiksikkerheden ved Brændkjærskolen opleves som utilstrækkelig.

2. borgermøde, der blev afholdt på Dalby Skole

Åbent arrangement ved Brændkjærskolen, hvor beboere var inviteret forbi til at komme med deres ønsker til bydelsplanen.

2

KORTLÆGNING OG ANALYSE

De næste sider giver et indblik i bydelens potentialer og udfordringer med særligt fokus på forskelligheden mellem de enkelte kvarterer. Demografisk data fra en Benchmark udført af Kolding Kommune ligger til grund for analysen og giver et overblik over de udfordringer og det potentiale, som de forskellige områder har. Ved at etablere et solidt vidensgrundlag om bydelens udvikling, demografi og sammensætning skabes der bedre forudsætninger for en helhedsorienteret udvikling af området.

BYDELENS UDVIKLING

Kolding Sydøst er ikke et samlet planlagt by-område, men er vokset frem over en længere periode gennem forskellige udbygningstrin. Området består i dag af fem bydele som er opstået i meget forskellige tidsperioder og under meget forskellige planmæssige principper, hvilket tydeligt kan aflæses i bebyggelsesstrukturen og befolkningssammensætningen.

Brændkjær er overvejende udbygget i perioden 1940–1972 med tættere bebyggelse, etagebebyggelse og mindre boliger med afsæt i haveforeningerne.

Tved har karakter af en ældre landsby, der gradvist er vokset sammen med Kolding by, og boligmassen er her mere individuel og blandet end i de øvrige kvarterer.

Rebæk er ligeledes primært udbygget i samme periode, men med markant større ejerboliger og har i dag en helt anden socioøkonomisk profil. Mariesminde repræsenterer en anden generation af udbygning, hvor 58 % af boligerne er opført i perioden 1973–1982. Det giver området en ensartet struktur med store enfamiliehuse og en befolkning, der delvist består af de oprindelige tilflyttere samt nytilkomne børnefamilier, der overtager husene fra de oprindelige tilflyttere. Dalby er den yngste del af bydelen, hvor udbygningen primært er sket fra 2000 og frem. Her er boligerne nyere og større, og området fremstår som et klassisk boligområde med fokus på familier og i fortsat vækst med en yngre befolkning end de øvrige kvarterer.

Tilsammen udgør de fem kvarterer en bydel med tydelige historiske lag. Fra den tætte forstad og den gamle landsby til det moderne parcelhusområde eller de høje almene bebyg-

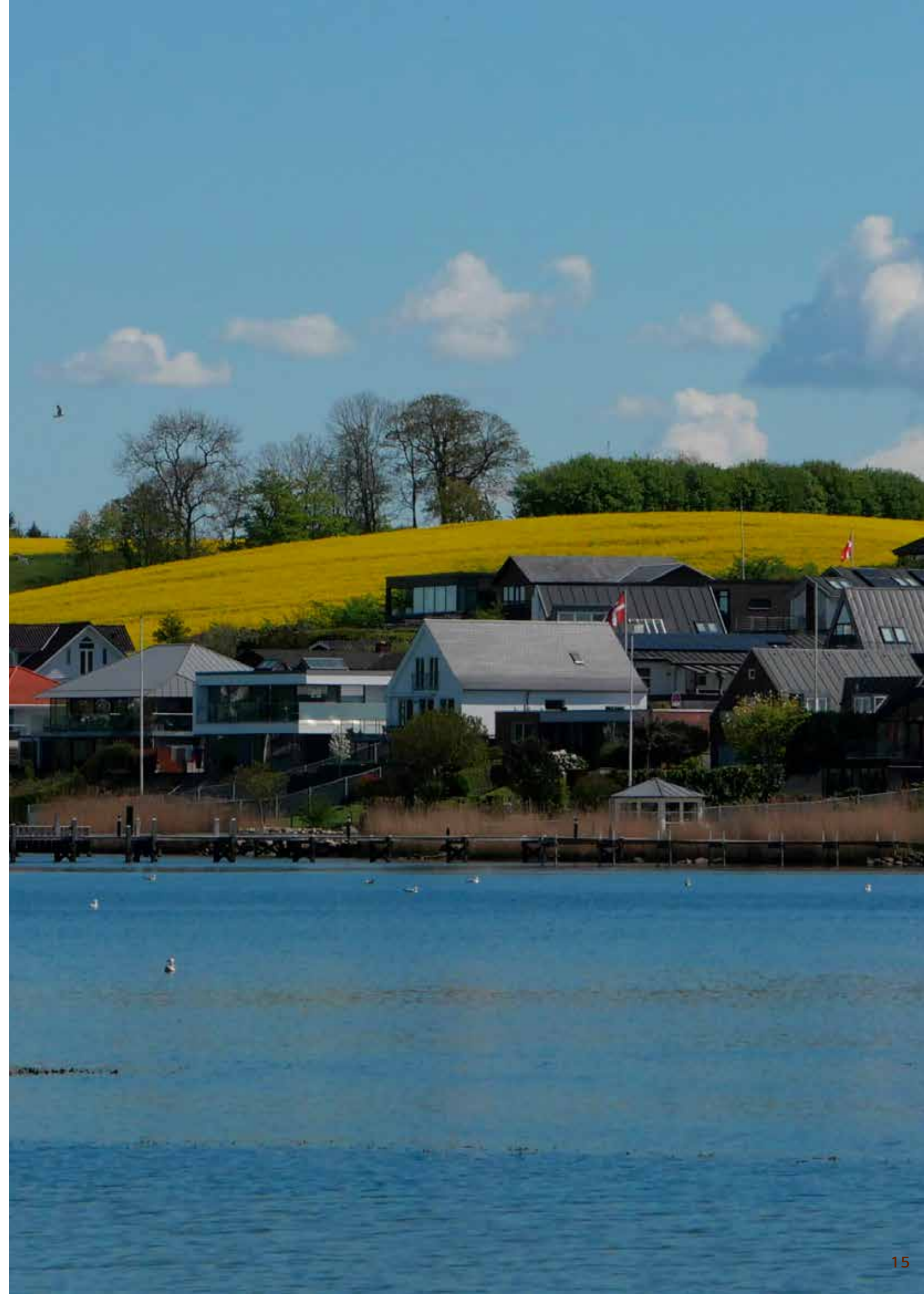
gelser. Netop denne forskellighed er central for forståelsen af de demografiske og strukturelle forskelle, der kendetegner Kolding Sydøst i dag men indebærer også, at de forskellige kvarter har en indlejret identitet, der i høj grad stammer fra deres oprindelse.

Overordnet fremstår Kolding Sydøst som et område i fortsat udvikling, hvor nye boligområder bidrager til tilflytning, mens eksisterende bydele i højere grad er præget af en stabil – og i nogle tilfælde aldrende – befolkning. Denne udvikling understreger betydningen af at se boligstruktur og demografi i sammenhæng, særligt i forhold til fremtidig planlægning og udvikling af området.

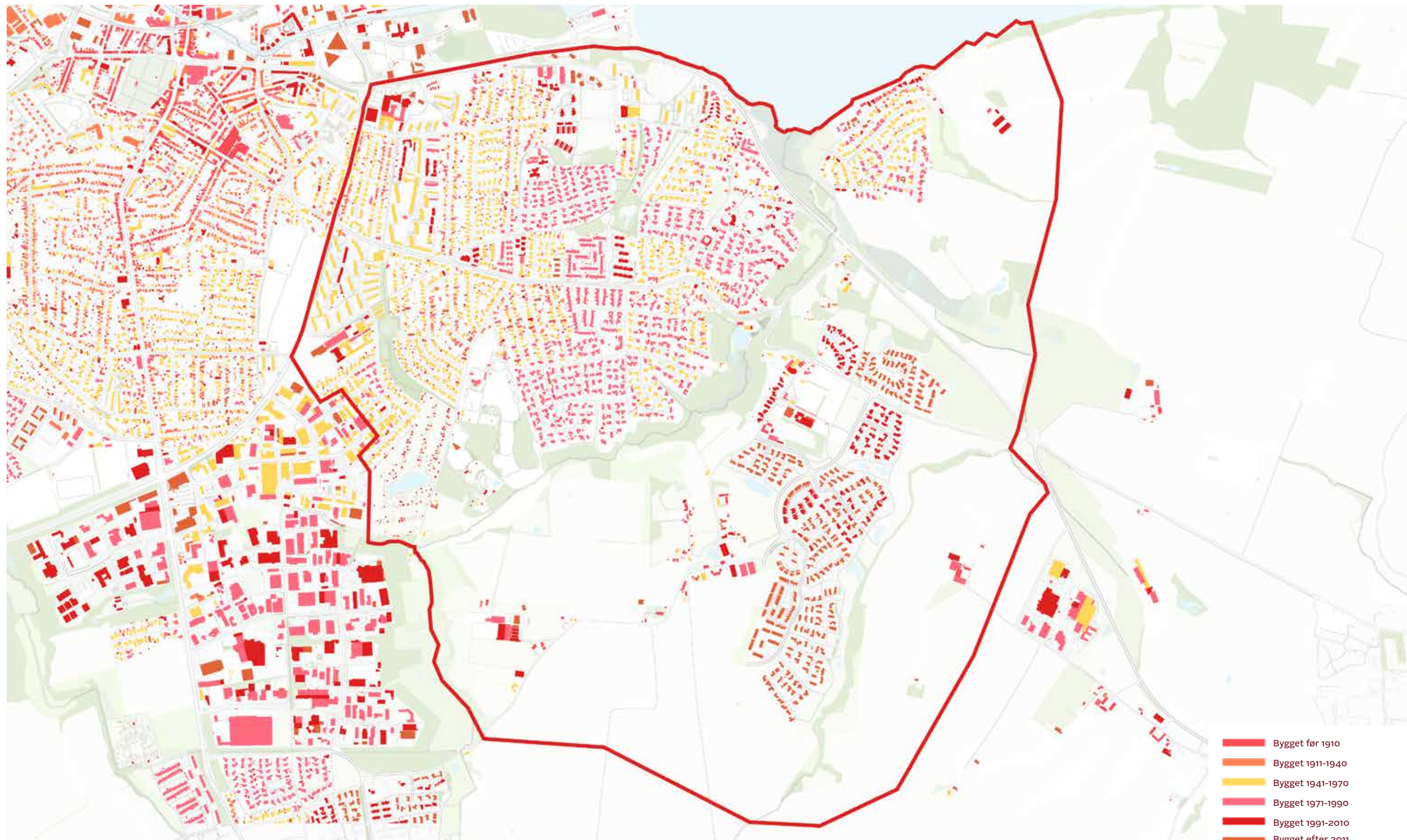
Data peger samtidig på, at der allerede i dag findes en naturlig bevægelse mellem boligformer og livsfaser i Kolding Sydøst, hvilket er en kvalitet for området. I flere kvarterer vælger mange beboere at blive boende i lokalområdet gennem store dele af livet, fordi der er stærk tilknytning til både hverdagsliv, fællesskaber og de nære omgivelser.

Samtidig ser man også, at beboere flytter til mindre og mere vedligeholdelsesvenlige boliger i nærområdet, når boligbehovene ændrer sig. Det bidrager til en gradvis udskiftning i boligmarkedet, hvor enfamiliehuse over tid bliver tilgængelige for nye børnefamilier, mens nuværende beboere fortsat kan være en aktiv del af bydelen.

Denne lokale flyttedynamik understøtter levende og aldersblandede kvarterer og er med til at skabe kontinuitet og stabilitet i udviklingen af Kolding Sydøst.

Kortet viser Kolding Sydøst set ud fra en udvikling i enklaver. Kortet viser hvordan bydelen har udviklet sig omkring en række gårdbebyggelser i Brændkjær, Tved og Dalby, samt hvordan de forskellige enklaver over tid er vokset sammen til én bydel.

Demografisk Data fra Benchmark

Illustrationerne viser et udtæk af de data, der ligger til grund for analysen og giver et overblik over de udfordringer og potentialer, som de forskellige kvarterer har. Dataene stammer fra 2024 LIFA - Census Benchmark

BRÆNDKJÆR

Brændkjær adskiller sig markant fra de øvrige bydele ved både sin boligstruktur og befolknings-sammensætning. Området er præget af en høj andel lejeboliger, hvor ca. 42 % er almene boliger, mens kun omkring 29 % er ejerboliger. Dette understreger områdets karakter som et tæt og blandet boligområde.

På kanten af Brændkjær Sogn og i tilknytning til Tved finder man også de markante højhuse ud mod fjorden med blandede boformer*. Højhusene er opført i 60'erne, og omkring år 2000 er der opført nye etageboliger i området, både ejer-, leje- og almene boliger. Området fremstår i dag som et meget blandet boligområde med én vigtig ting til fælles: Stort set alle etageboligerne er med elevator og tidssvarende adgangsforhold - og derfor er der også en stor del pensionister. Et afsæt for planlægning af dette område bør have en opmærksomhed på denne brede og voksende målgruppe, fx. i forhold til en nærhed til indkøb.

Samtidig er Brændkjær ikke udelukkende præget af etagebyggeri og ældre beboere. En væsentlig del af området består også af mindre parcelhuse, som historisk er opstået gennem udstykning efter havebyprincipper. Disse boliger er typisk mindre i størrelse og ligger på relativt små grunde sammenlignet med nyere parcelhusområder. Det giver en mere varieret boligstruktur, hvor både tæt boligbyggeri og lavere bebyggelse er repræsenteret.

Denne variation i boligtyper betyder, at området rummer flere forskellige beboergrupper. Data fra sognet viser, at mere end 25 % af Brændkjær Sogn er personer med ikke-vestlig herkomst. Samtidig er Brændkjær også et område, hvor der

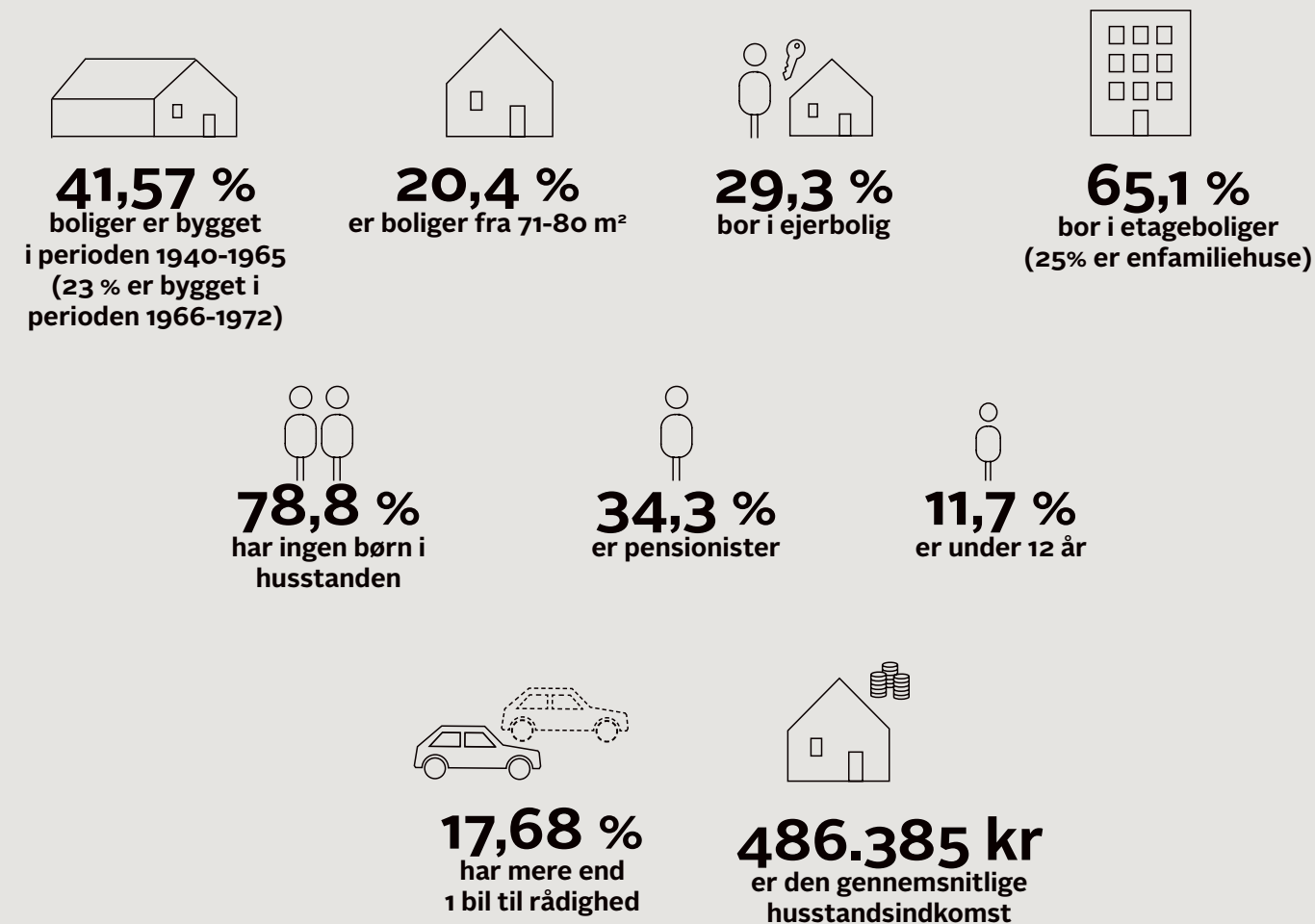
findes en lokal skole, hvilket bidrager til, at en del børnefamilier vælger at bosætte sig i området. Det understøtter en vis dynamik i befolknings-sammensætningen, selvom området samlet set fortsat er præget af en relativt høj andel ældre borgere og mindre husstande.

Boligernes størrelse og type har generelt betydning for beboersammensætningen. Mindre boliger tiltrækker i højere grad enlige, ældre og husstande med lavere indkomst. Dette afspejles også i områdets socioøkonomiske profil, hvor beskæftigelsesgraden er lavere end kommunegennemsnittet, og hvor en større andel er pensionister.

En høj andel ældre og en større andel enlige husstande har også betydning for de sociale strukturer i området. Et af de centrale opmærksomhedspunkter er risikoen for øget ensomhed, særligt blandt ældre borgere, der bor alene og har begrænset daglig kontakt til andre. Derfor bliver adgangen til fællesskaber og lokale aktiviteter vigtig. Muligheder for at deltage i foreningsliv, sociale arrangementer, frivillige fællesskaber eller lokale mødesteder kan spille en central rolle i at modvirke ensomhed og understøtte trivsel i området.

Ud over de almene boligområder, hvor der allerede er en social struktur, udgør Brændkjær Hallen et betydningsfuldt samlingssted på tværs af området.

**I den demografiske data fra Benchmark er de almene bebyggelser (højhusene) en del af data fra Brændkjær. Bebyggelserne ligger på kanten mellem Brændkjær og Tved, hvor en mindre andel lejeboliger er placeret i Tved. Det oplevede tilhørsforhold kan dog variere og mange beboere oplever at tilhøre Tved.*

DALBY

Dalby er gammel landsby, der i nyere tid har udviklet til parcelhusområde, hvor boligmassen er præget af moderne udstykninger og løbende udvikling siden især 2000 og frem. Den store udvikling af nye boligkvarterer i Dalby medførte, at Dalby Skole i 2019 blev udvidet fra en landsby-skole til og med 6. klasse til at bestå af 3 spor til 9. klasse. Dalby Skole er i dag den næststørste folkeskole i Kolding kommune.

Området består i dag overvejende af parcelhuse og rækkehuse, og fremstår som et klassisk ny-bygger- og familieområde med en relativt ensartet boligstruktur. Boligerne er generelt store og indrettet med fokus på familieliv, hvilket afspejles i boligernes størrelse. Dette understøttes af, at en betydelig andel af husstandene råder over flere biler.

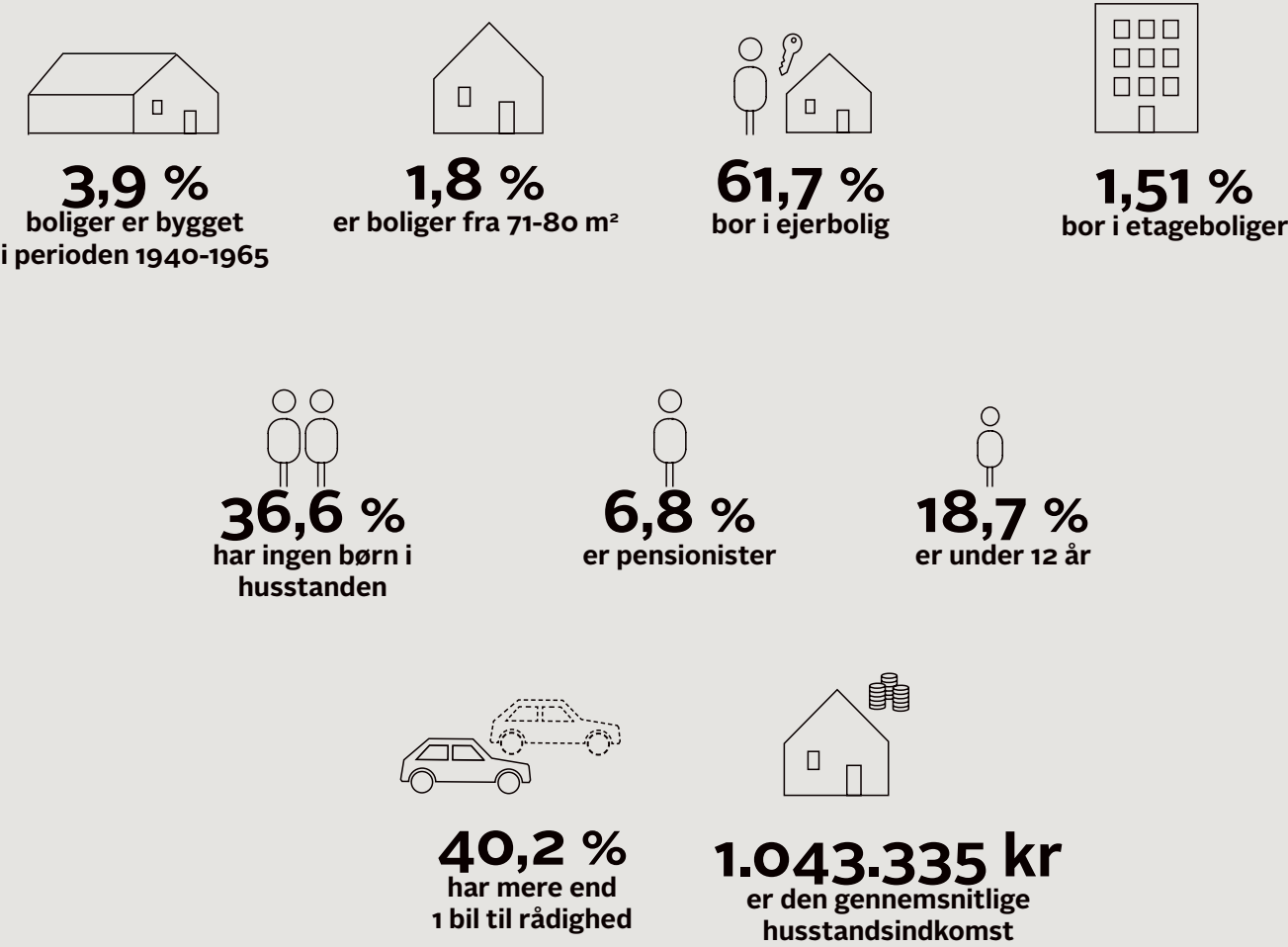
Dalby adskiller sig tydeligt demografisk fra flere af de øvrige bydele ved en relativt ung befolkning. Der er en høj andel af voksne i alderen 30–49 år, samt en markant højere andel børn end i kommunen som helhed.

Samtidig er andelen af ældre væsentligt lavere, hvilket understreger områdets karakter som et aktivt familieområde i vækst.

Samlet set fremstår Dalby som et attraktivt og homogent område med parcelhuse og rækkehuse, hvor nyere boligudbygning, store boliger og en tydelig familieprofil går hånd i hånd. Området fungerer som et klassisk tilflytterområde for børnefamilier og bidrager dermed væsentligt til den yngre befolkningsandel i Kolding Sydøst.

Demografisk Data fra Benchmark

Illustrationerne viser et udtæk af de data, der ligger til grund for analysen og giver et overblik over de udfordringer og potentialer, som de forskellige kvarterer har. Dataene stammer fra 2024 LIFA - Census Benchmark

MARIESMINDE

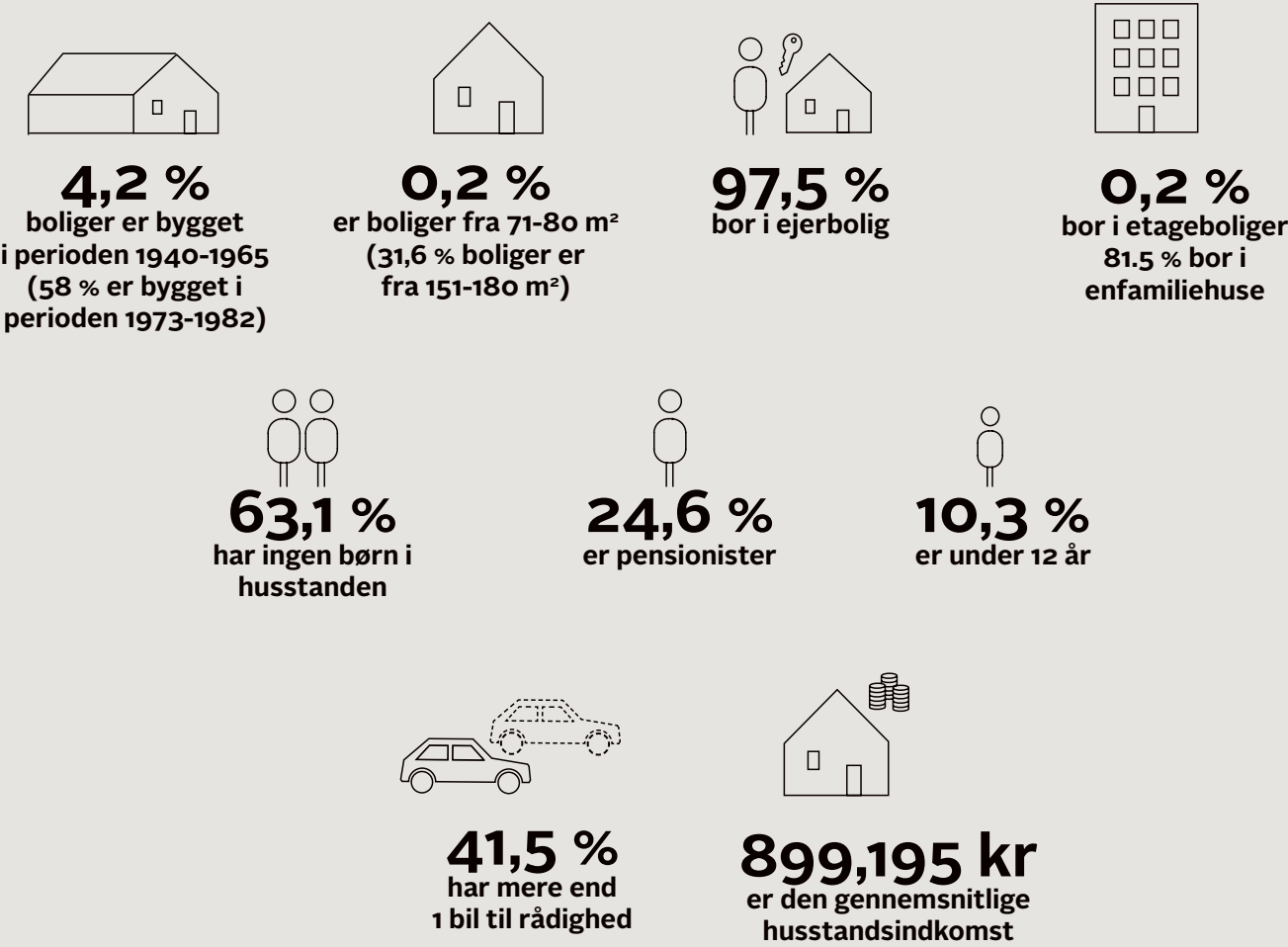
Mariesminde fremstår som et etableret bolig-område i Kolding Sydøst, hvor boligmassen i høj grad er præget af en samlet udbygning i 1970'erne og 1980'erne. Det giver området en relativt ensartet struktur, hvor mange boliger er opført inden for samme periode og derfor deler både arkitektonisk udtryk og boligstørrelse. En stor del af boligerne er enfamiliehuse på omkring 180 m², hvilket understreger områdets karakter som et klassisk parcelhusområde.

Boligstrukturen er domineret af ejerboliger, hvilket bidrager til en høj grad af stabilitet. Benchmarkdata peger på, at der er også et generationsskifte i gang, hvor større enfamiliehuse bliver overtaget af nye yngre beboergrupper.

Samlet set fremstår Mariesminde som et klassisk, veletableret parcelhusområde med store ejerboliger og hvor den kommende demografiske udvikling i høj grad vil være præget af et naturligt generationsskifte i de eksisterende boliger og dermed en lavere gennemsnitsalder.

Demografisk Data fra Benchmark

Illustrationerne viser et udtræk af de data, der ligger til grund for analysen og giver et overblik over de udfordringer og potentialer, som de forskellige kvarterer har. Dataene stammer fra 2024 LIFA - Census Benchmark

REBÆK

Rebæk fremstår som et af de mest ressourcestærke boligområder i Kolding Sydøst, hvilket tydeligt afspejles i både indkomstniveau, boligstruktur og beliggenhed tæt ved fjorden. Området er generelt karakteriseret ved en høj socioøkonomisk profil, hvor en stor andel af beboerne har høje indkomster og en stærk tilknytning til arbejdsmarkedet.

Boligmassen består primært af ejerboliger, og området er domineret af større enfamiliehuse. En væsentlig del af boligerne er opført fra 1940'erne og frem, hvilket giver en blanding af ældre og mere moderniserede villaområder. Fælles for mange boliger er dog, at de er store – ofte over 180 m² – hvilket understreger områdets karakter som et attraktivt villakvarter.

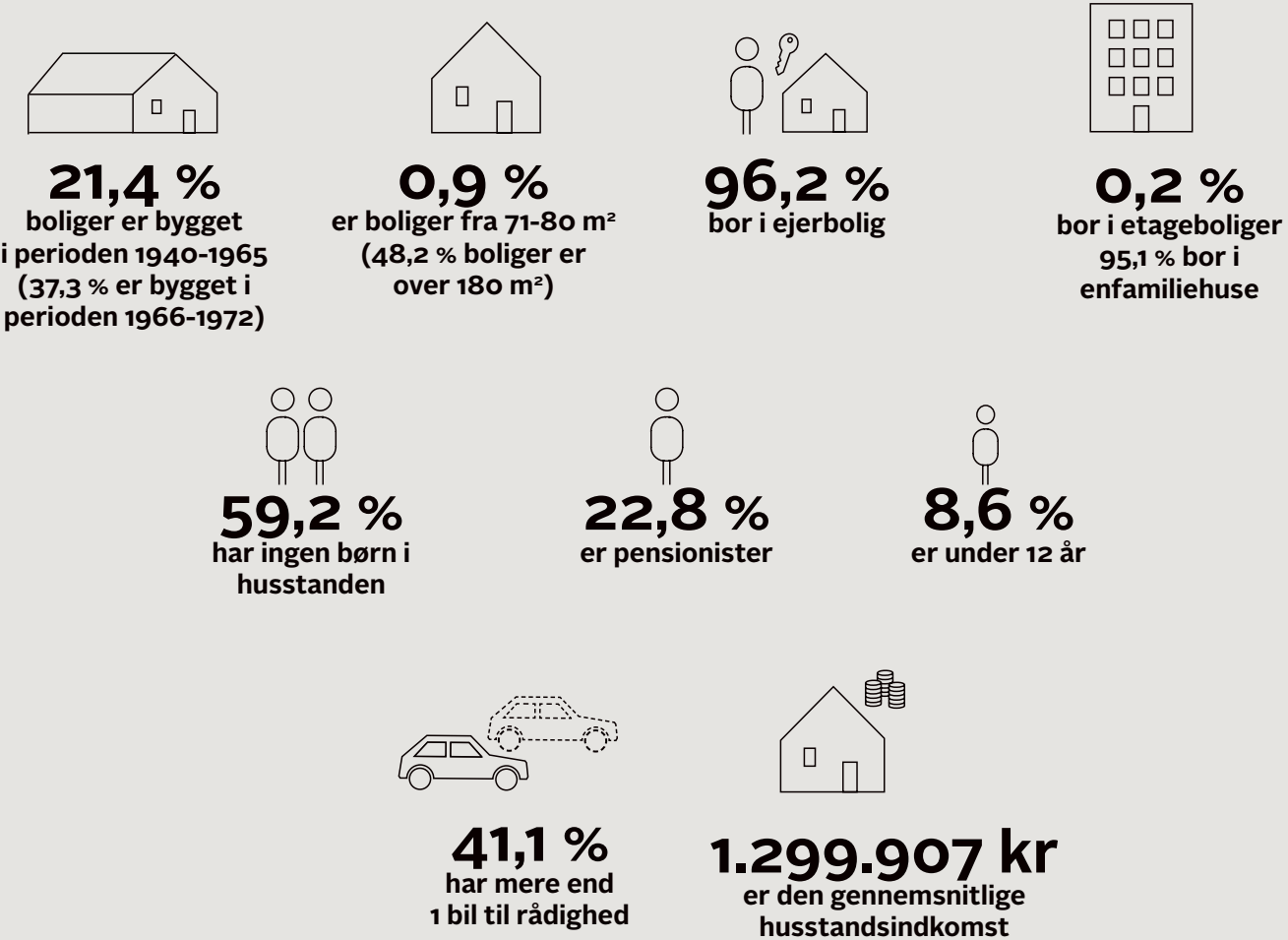
Rebæk er samtidig kendetegnet ved en relativt høj andel ældre beboere, hvilket peger på en stabil befolkning, hvor mange bliver boende i området over længere tid. Dette bidrager til en lavere grad af udskiftning og en mere etableret beboerstruktur.

Den attraktive beliggenhed tæt på fjorden kombineret med store ejerboliger gør Rebæk til et område præget af velhavende husstande og høj boligværdi. Samtidig betyder den demografiske sammensætning, at området i mindre grad tiltrækker yngre beboere og derfor i højere grad er præget af en moden og etableret befolkning.

Samlet set fremstår Rebæk som et eksklusivt og stabilt boligområde med store villaer, høj indkomst og en aldrende, men ressourcestærk befolkning.

Demografisk Data fra Benchmark

Illustrationerne viser et udtræk af de data, der ligger til grund for analysen og giver et overblik over de udfordringer og potentialer, som de forskellige kvarterer har. Dataene stammer fra 2024 LIFA - Census Benchmark

TVED

Tved har karakter af en ældre landsby ved Gl. Tved, som over tid er vokset sammen med Kolding by. Det betyder, at området ikke er planlagt som et samlet parcelhusområde, men i stedet er opstået gradvist, hvilket tydeligt afspejles i boligstrukturen. Boligmassen er derfor blandet og spænder fra ældre landsbyhuse til mere traditionelle parcelhuse, enkelte nyere udstykninger og etageboliger ud mod fjorden.

Der er i Tved et mindre antal lejeboliger ud mod fjorden. Højhusene, som af mange synes tilhørende Tved, er grundet sin placering i udkanten af Brændkjær Sogn ikke medregnet i tallene for Tved. Dette er dog ikke et udtryk for om områdets identitet og opfattelse.

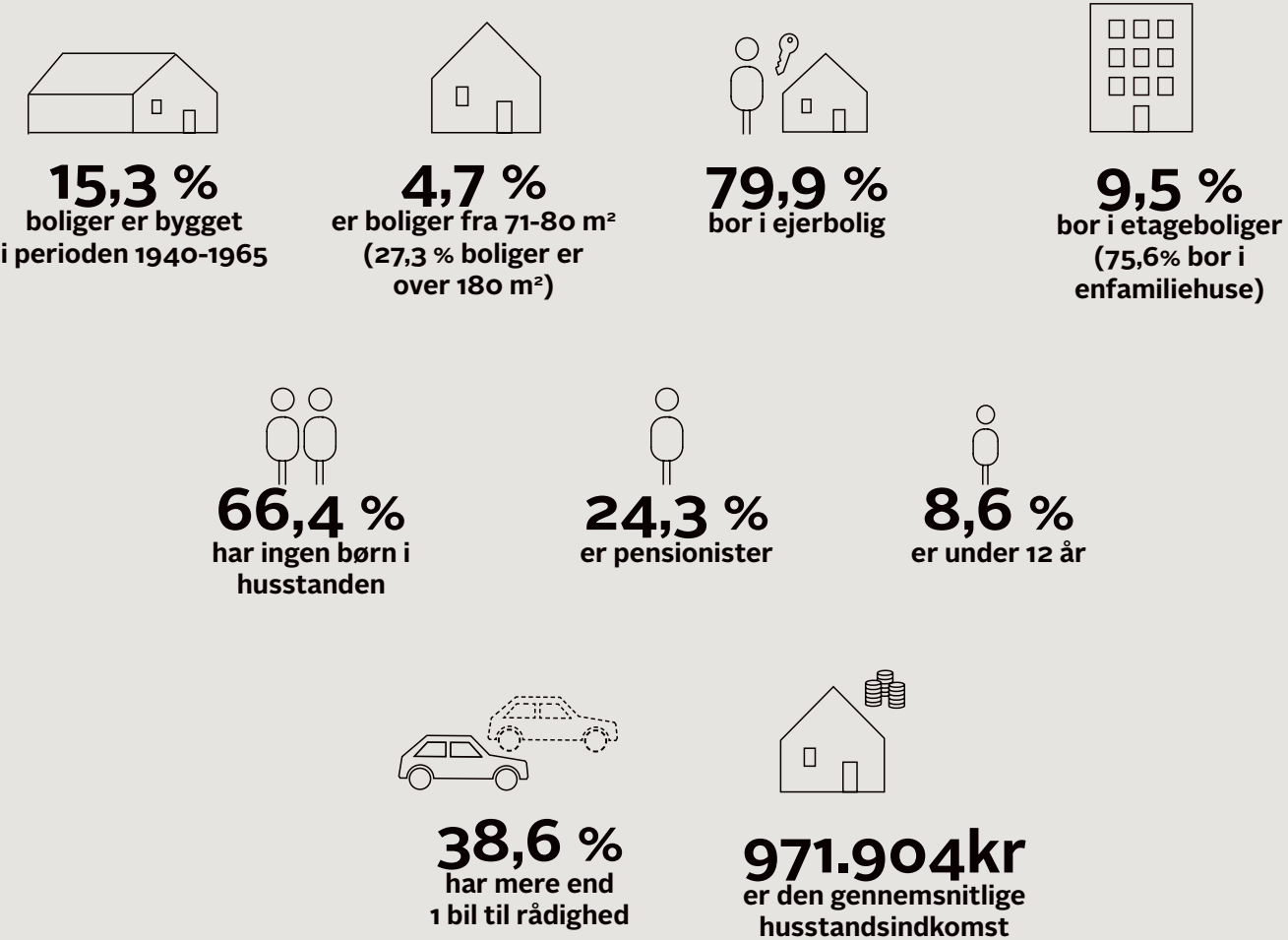
En betydelig del af boligerne i Tved er opført før 1970, og mange af disse har en mere individuel karakter både i størrelse og udtryk sammenlignet med de mere ensartede og planlagte boligområder i eksempelvis Dalby. Samtidig er der i nyere tid tilføjet enkelte udstykninger, som bidrager til en variation i både boligstørrelser og beboersammensætning.

Den blandede boligstruktur har betydning for befolkningsudviklingen i området. Tved er kendetegnet ved en relativt stabil befolkning, hvor mange beboere bliver boende i en lang årrække. Det skaber en høj grad af kontinuitet i lokalområdet, men betyder samtidig, at udskiftningen er begrænset.

Resultatet er en bydel med en gradvist stigende gennemsnitsalder, hvor mange bliver boende, mens tilflytningen af yngre børnefamilier er mere begrænset sammenlignet med de nyere boligområder i Kolding Sydøst. Tved fremstår derfor som et etableret boligområde med stærke lokale rødder, med en mere begrænset udskiftning i beboerne.

Demografisk Data fra Benchmark

Illustrationerne viser et udtæk af de data, der ligger til grund for analysen og giver et overblik over de udfordringer og potentialer, som de forskellige kvarterer har. Dataene stammer fra 2024 LIFA - Census Benchmark

LANDSKABELIGE POTENTIALER

Kolding Sydøst er en bydel med stor nærhed til landskabet. Fjorden, skove, det åbne land og de grønne kiler ligger som nære destinationer, lige uden for døren.

Alligevel viser processen, at en gruppe af bydelens borgere sjældent eller ikke bruger disse områder i hverdagen. Afstanden er ikke fysisk, men oplevet: adgangsvejene er utydelige, forbindelserne brydes, og overgangen fra boligkvarter til natur er sjældent glidende. Her ligger et stort og relativt lettilgængeligt potentiale.

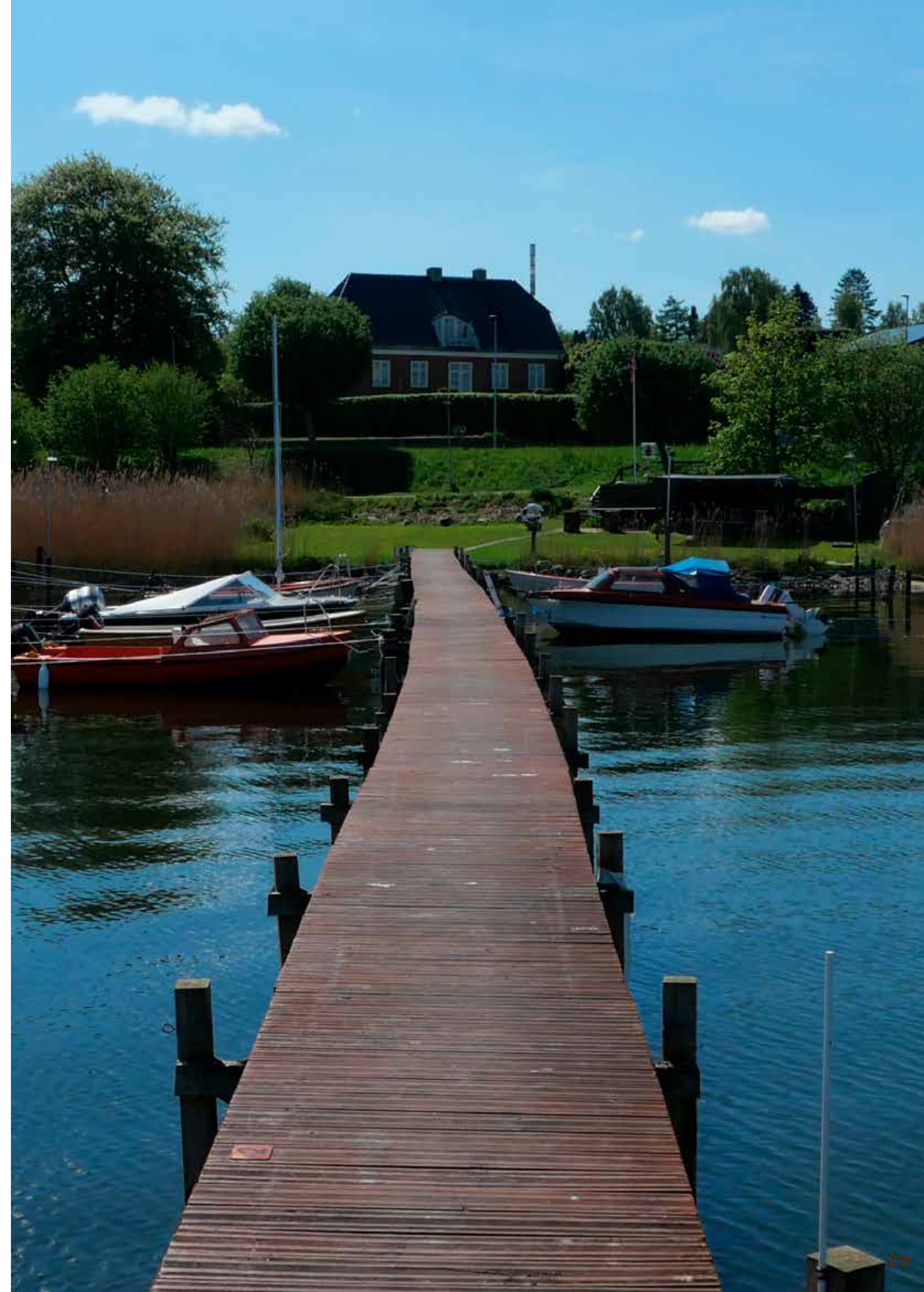
Dalby Møllebæk kilen udgør bydelens mest markante landskabselement. Den skærer sig gennem bydelen fra syd mod nord og rummer store kvaliteter i form af åbne arealer, vandløb og tættere vegetation. Kilen indgår i kommunens udpegninger af potentielle naturområder og økologiske forbindelser, hvilket understreger dens betydning ikke blot som rekreativt rum, men som en del af en større sammenhængende naturstruktur. Potentialet er stort, men forudsætter en styrket tilgængelighed og bedre sammenhæng til de omgivende kvarterer.

Fjorden og kysten udgør bydelens blå kant mod øst. Fra de almene bebyggelser ved Kløvervej samt parcelhusene/villaerne beliggende på bakken i Gl. Tved samt Rebæk er der direkte udsigt til Kolding Fjord. Rebæk Strand er bydelens tætteste forbindelsespunkt til vandet. Området tilhører Naturpark Lillebælt, som strækker sig langs hele kyststrækningen og rummer særlige natur- og landskabsværdier.

For mange beboere i området er kysten en naturlig del af hverdagen. Det er et sted mange passerer dagligt - til indkøb, arbejde og Kolding by, og det har stor værdi i hverdagen. Til trods for den nære beliggenhed opleves kysten for andre ikke som en naturlig del af hverdagen, og adgangsmulighederne er begrænsede. Der er derfor potentiale for at styrke sammenhængen og forbindelserne til kysten så det bliver endnu nemmere at komme ud til fjorden. Derudover er der lokalt et stærkt fokus på at udsynet bevares, også i forbindelse med en udvikling af området.

Udover de større strukturer rummer bydelen en række mindre grønne områder som Sigbritsparken, Klimakilen, området omkring Svanesøen og de mange grønne mellemrum i boligområderne, der hver for sig udgør lokale lommer af natur og ophold. De anvendes, men de er sjældent forbundet med hinanden eller med de større grønne strukturer i bydelen. Mange af disse områder fremstår i dag med en relativt ensartet og intensiv driftet beplantning. En mere biodivers beplantning, vildere vegetation og mindre intensiv drift vil ikke blot løfte den biologiske mangfoldighed markant, men også berige den oplevelse, man møder i hverdagen.

Samlet set tegner der sig et billede af en bydel med et varieret landskabeligt fundament, med både det grønne og det blå. De eksisterende naturkvaliteter er til stede, men skal i højere grad aktiveres, forbindes og gøre mere naturlige.

3

VISION OG STRATEGI

Visionen for Kolding Sydøst sætter en overordnet retning for, hvordan bydelen skal udvikle sig med afsæt i de eksisterende kvaliteter og borgernes ønsker. Visionen skal bidrage til at skabe en mere sammenhængende og attraktiv bydel, hvor der er fokus på både fællesskab, natur, rekreative muligheder og en bæredygtig udvikling.

VISION

Kolding Sydøst skal udvikles som en sammenhængende bydel, hvor forskellighed er en styrke, og hvor fællesskab er fundamentet for et godt hverdagsliv. Det er en bydel, hvor man hilser på sine naboer og tager medansvar for hinanden og de fælles rammer. Her skal der være liv mellem husene, og det skal være let at deltage i fællesskaber – både i det organiserede og i det uformelle hverdagsliv.

Det grønne træk ved Dalby Møllebæk kilen udvikles som en tydelig grøn rygrad, der binder bydelen sammen frem for at adskille den. Det skal være sikkert og let at bevæge sig til fods og på cykel fra kvarterets fællesskaber til skov, mark og fjord – og opleve naturen som en integreret del af hverdagen i Kolding Sydøst.

VISION

Kolding Sydøst skal udvikles som en sammenhængende bydel, hvor forskellighed er en styrke, og hvor fællesskab er fundamentet for et godt hverdagsliv. Det er en bydel, hvor man hilser på sine naboer og tager medansvar for hinanden og de fælles rammer. Her skal være liv mellem husene, og det skal være let at deltage i fællesskaber – både i det organiserede og i det uformelle hverdagsliv.

Det grønne træk ved Dalby Møllebæk kilen udvikles som en tydelig grøn rygrad, der binder bydelen sammen frem for at adskille den. Det skal være sikkert og let at bevæge sig til fods og på cykel fra kvarterets fællesskaber til skov, mark og fjord – og opleve naturen som en integreret del af hverdagen i Kolding Sydøst.

INDSATSOMRÅDER

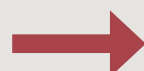
En fællesskabende bydel

En grøn og blå bydel

En sammenhængende bydel

TILTAG

**FÆLLES OM FÆLLESSKABERNE
BYDELENS ANKRE
SOCIALE BRÆNDPUNKTER**

**DALBY MØLLEBÆK KILEN
GRØN FORTÆTNING
GRØNNE HOTSPOTS**

**STIER, DER BINDER SAMMEN
FORBINDELSER UD I LANDSKABET
TRYGT PÅ VEJ**

Small
Handlinger
og events

Medium
Mindre
afgrænsede tiltag

Large
Større
strategiske tiltag

4

INDSATSOMRÅDER OG TILTAG

Med de tre indsatsområder sættes fokus på henholdsvis 'En fællesskabende bydel', 'En grøn og blå bydel' samt 'En sammenhængende bydel'.

Under hvert indsatsområde udfoldes en række initiativer og tiltag, der lokalt ønskes realiseret, og hvor der samtidig er identificeret et udviklingspotentialer. Tiltagene er forskellige i størrelse og omfang, men fælles for dem er, at de kan bidrage til at realisere visionen om, at Kolding Sydøst skal være en bydel, hvor fællesskabet er i centrum, og hvor der samtidig er attraktive rammer for hverdagsliv, ophold, bevægelse og sociale møder på tværs af alder og livssituation.

Tiltagene er baseret på borgernes egne konkrete idéer og ønsker til den fremtidige udvikling af området og afspejler de kvaliteter og behov, som lokalt opleves som væsentlige for bydelens videre udvikling.

Indsatsområderne tager afsæt i de input, som er indkommet i forbindelse med inddragelsesprocessen. Hensigten er, at indsatsområderne skal fungere som en strategisk ramme for den fremadrettede udvikling af bydelen, men ikke som en udtømmende liste over mulige initiativer. Der skal fortsat være mulighed for, at nye idéer, samarbejder og lokale behov kan udvikle sig og indgå som en del af den fremtidige udvikling af Kolding Sydøst.

Dalby Skole og Dalby Hallen samt Brændkjærskole og Brændkjærhallen er allerede velfungerende mødesteder i bydelen, hvor foreningslivet spiller en stor rolle. Denne kvalitet bør der bygges videre på da begge rummer potentiale til at spille en endnu større rolle som samlingssteder i bydelen.

Indsatsområde 1

EN FÆLLESSKABENDE BYDEL

Indsatsområdet 'En fællesskabende bydel' har et særligt fokus på at styrke muligheden for at deltage i fællesskaber. Det handler først og fremmest om at være fælles om fællesskaberne. Samtidig er der behov for en stærkere koordinering mellem aktører, foreninger og institutioner. Mange gode initiativer og tilbud eksisterer allerede, men de er ikke altid synlige eller tilgængelige for alle. Ved at skabe bedre overblik, styrke samarbejdet og dele viden om aktiviteter og muligheder, kan flere få del i de fællesskaber, der allerede findes – og nye kan opstå på et stærkere fundament.

Der er også identificeret et særligt potentiale i at styrke de to centrale samlingspunkter omkring Brændkjærskolen og Brændkjærhallen samt Dalby Skole og Dalby Hallen. De to skoler og haller udgør i dag nogle af bydelens vigtigste mødesteder, og skoledistrikterne fungerer i høj grad som definerende rammer for tilhørsforhold og hverdagsliv. Samtidig peger erfaringer på, at fællesskaberne i praksis ofte går på tværs af disse grænser – f.eks. når fritidsaktiviteter, idræt og sociale relationer samler børn, unge og familier fra forskellige dele af bydelen. Denne dobbelte struktur rummer et stort potentiale: både for at styrke de nære, lokale fællesskaber og for at skabe stærkere forbindelser på tværs af bydelen.

Der er også udpeget en række mindre, eksisterende mødesteder, som er fordelt i hele bydelen – herunder legepladser, indkøbsmuligheder og kirker. Frem for at fokusere på at etablere nye mødesteder er ambitionen at styrke, forbinde og synliggøre de eksisterende. Ved at skabe bedre sammenhæng mellem stederne, øge deres kvalitet og gøre dem mere synlige, kan de i højere grad blive fælles samlingspunkter for hele bydelen.

1. Fælles om fællesskaberne

2. Stærke bydelsankre

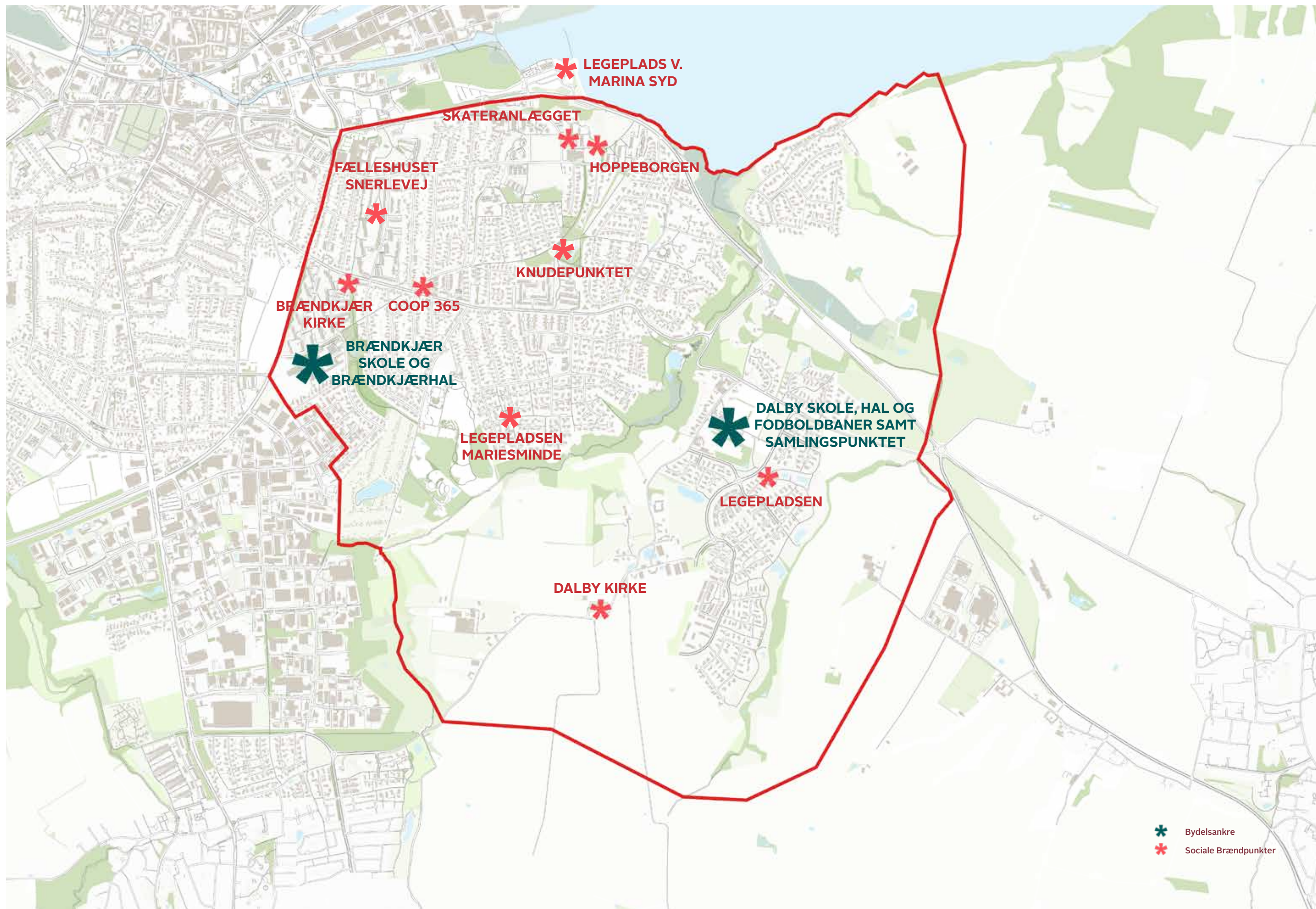
3. Sociale brændpunkter

Hvorfor en mere fællesskabende bydel?

Sociale relationer er den vigtigste faktor for danskernes livskvalitet, mens ensomhed er den mest betydningsfulde negative faktor (Realdania).

I de større byer halter livskvaliteten ofte efter, og antallet af ensomme er stigende (Statens Institut for Folkesundhed). Samtidig reducerer moderne byliv og digitalisering antallet af spontane møder i hverdagen: Vi scanner selv vores varer, bevæger os rundt med høretelefoner i ørerne og håndterer i stigende grad vores daglige gøremål online, eksempelvis gennem e-handel. Små, daglige interaktioner, som at hilse på fremmede, har en dokumenteret positiv effekt på livskvaliteten. Dette understreger vigtigheden af at skabe rammer, der understøtter både nære naboskaber og større fællesskaber, hvor beboere kan mødes, engagere sig og tage ansvar for hinanden.

En fællesskabende bydel handler derfor ikke kun om fysiske mødesteder, men om aktivt at fremme kontakt, naboskab og fællesskab i hverdagen. Denne bydelsplan tager afsæt i netop dette potentiale. At skabe en bydel, hvor fællesskab og naboskab ikke er tilfældige biprodukter, men bærende principper for udviklingen.

Indsatsområde 1

1. FÆLLES OM FÆLLESSKABET

‘Fælles om fællesskabet’ handler om at dyrke og understøtte de eksisterende stærke fællesskaber i bydelen, så endnu flere oplever at være en del af bydelens fællesskaber

I bydelen findes allerede et stort antal fællesskaber, aktiviteter og initiativer. Udfordringen er ikke manglen på tilbud, men at de ikke altid er synlige, koordinerede eller lette at blive en del af. Mange aktiviteter knytter sig i dag til de forskellige sogne og skoledistrikter og fungerer godt lokalt, men rækker i mindre grad ud på tværs af bydelen. Samtidig peger flere beboere på, at man ofte holder sig til det nære, fordi man ikke kender til mulighederne andre steder. Indsatsen retter sig derfor mod at skabe bedre overblik og sammenhæng, så flere får adgang til de fællesskaber, der allerede eksisterer

En styrket koordinering

Et centralt greb er at styrke koordineringen mellem foreninger, institutioner og lokale aktører. Der findes allerede stærke drivkræfter i bydelen, fx. foreningen Borussia Brændkjær, Brændkjær Aktivitetsforening, Dalby Sogns Beboerforening samt Dalby GF. Og mange flere. Med et fokus på at være fælles om fællesskabet kan et første skridt være et fokus på en synliggørelse af de mange gode tilbud, der ligger spredt og ikke altid er synlige for alle. Ved at samle information og skabe en fælles indgang til aktiviteter i bydelen bliver det lettere at orientere sig og deltage.

Det kan eksempelvis ske gennem etablering af en fælles digital aktivitetsplatform eller en lokal aktivitetskalender, hvor foreninger, skoler, institutioner og frivillige aktører løbende kan dele arrangementer og tilbud. Samtidig kan der arbejdes med fysiske opslagstavler og informationspunkter ved centrale mødesteder som skoler, indkøbsmuligheder og fælleshuse, så information også er tilgængelig for borgere, der ikke benytter digitale platforme. Særligt i områder med mange ældre eller enlige borgere kan en mere samlet koordinering være med til at sænke barriererne for deltagelse og gøre det lettere at blive en del af lokale fællesskaber.

Dette kan være med til at modvirke ensomhed og samtidig styrke den sociale trivsel og tilknytningen til lokalområdet.

Nye samarbejder

Derudover kan der arbejdes med at skabe stærkere samarbejder på tværs af eksisterende aktører i området. Fx. kirkerne, skolerne, boligforeninger eller beboerforeninger. Det kan fx være gennem fælles arrangementer, netværksmøder eller lokale partnerskaber.

Samtidig kan samarbejderne bidrage til bedre udnyttelse af eksisterende faciliteter og ressourcer i området, fx. idrætsfaciliteter, skole og fælleshuse. Konkret kan det eksempelvis være fælles temadage på tværs af de to skoler, åbne fællesspisninger i lokale fælleshuse i boligforeningerne eller etablering af tværgående bydelsarrangementer, der samler flere dele af Kolding Sydøst. Fx. en fælles Sankt Hans. Det kan også være større fællesarrangementer og brug af grønne områder, fx. Cirkuspladsen, Rebæk Strand eller området ved Amfiscenen.

Inspirationsbillederne viser eksempler på større aktiviteter som fx. fællesspisning og koncerter, samt mindre uformelle aktiviteter som leg og ophold.

Kvindemuseet - opholdsbænk, Flåk

Foreningsvejen, Klitmøller, Flåk

Niels Due Jensens Plads, Bjerringbro, Flåk

Indsatsområde 1

2. BYDELENS ANKRE

Brændkjærskolen og Dalby Skole med tilhørende haller udgør nogle af bydelens vigtigste samlingspunkter. Her mødes børn, unge og familier i hverdagen, og stederne danner allerede rammen om en stor del af bydelens sociale liv. Indsatsen tager afsæt i at styrke disse steder som åbne og aktive ankre, der også uden for skoletiden bidrager til liv og fællesskab i bydelen.

Samlingspunktet ved Dalby Skole og Hal

Ved Dalby Skole er der identificeret et potentiale for at udvikle et område til et fællesskabende samlingspunkt mellem baner og klubhus. Samlingspunktet har særligt fokus på de unge i alderen 15-20 år, da ønsket er at skabe et naturligt mødested for netop denne gruppe. Et sted, hvor de føler sig velkomne og som inviterer til brug på tværs af naboskab, sport mv.

Konkret kan der arbejdes med etablering af et mindre, overdækket opholdsareal, siddepladser og mindre aktivitetszoner. Ønsket er at skabe et sted, som både kan anvendes i skoletiden og fungere som uformelt mødested efter skoletid og i fritiden.

Derudover er der identificeret et potentiale i at styrke sammenhængen mellem skolens udearealer på arealet mellem udskoling og indskoling langs Dalbyvej. Dette område ses som en potentiel udviklingsmulighed for et lege- og opholdsareal.

Et aktivt uderum ved Brændkjærhallen

I Brændkjær er der udpeget et potentiale for at aktivere det grønne område foran hal og skole og omdanne det til et mere aktivt og inviterende uderum. Her kan der arbejdes med grønne opholdsrum, mindre bevægelsesaktiviteter som pannabaner/boldspilbaner, opholdsmuligheder og uformelle mødesteder, særligt med fokus på unge. Og samtidig skal der fortsat skabes plads til foodtrucks, der rykker ind i forbindelse med større arrangementer i hallen. Ambitionen er at skabe et aktivt uderum, som understøtter aktiviteterne i hallen, som kan bruges i skoletid og samtidig inviterer til leg, bevægelse og ophold i hverdagen, også for borgere, som ikke nødvendigvis bruger hallens indendørs faciliteter.

Et første skridt i processen kan være en inddragelsesproces, hvor de unge, skolen og foreningslivet omkring hallen bidrager med idéer og ønsker til området. Kolding Kommune og fonde kan involveres i den videre realisering

Inspirationsbillederne viser eksempler på, hvordan skolen og de omkringliggende områder kan indrettes for at skabe levende og inspirerende byrum og mødesteder for hele bydelen.

af projektet i takt med at det modnes og konkretiseres yderligere.

Aktive kvadratmeter

Indenfor på skolerne findes et tilsvarende potentiale. Skolerne rummer allerede mange faciliteter, som kun bruges en del af døgnet, og der ligger en oplagt mulighed i at undersøge, hvordan disse rammer i højere grad kan bringes i spil uden for skoletid. Det handler om at arbejde med at aktivere områderne, så lokaler, faciliteter og fællesområder anvendes mere fleksibelt og på tværs af funktioner. Indsatsen peger derfor på behovet for at afsøge, hvordan skolernes bygninger kan danne ramme om flere typer af aktiviteter, fællesskaber og arrangementer uden for skolernes åbningstid.

Et første skridt i denne proces kan være at tage afsæt i det eksisterende foreningsliv. I den forbindelse kan der arbejdes med at skabe større overblik og transparens omkring de aktiviteter, der allerede foregår på skolernes arealer uden for åbningstid. Det kan både bidrage til at identificere muligheder for nye aktiviteter og skabe større synlighed omkring de eksisterende tilbud og fællesskaber i området.

Forskellige haller og samspil på tværs

Samtidig er der forskel på, hvordan de to haller er organiseret. Den ene hal er kommunalt drevet, mens den anden er en selvejende institution, og det giver forskellige muligheder for adgang, brug og samarbejde. Derudover er Dalby Hallen fyldt ud med aktiviteter, og der arbejdes aktivt på etablering af yderligere halkapacitet ved opførelse af en ny hal, hvilket kan give mulighed for nye typer af aktiviteter.

Indsatsen skal derfor tage udgangspunkt i de konkrete rammer hvert sted og arbejde med løsninger, der gør det muligt at øge brugen inden for de eksisterende strukturer. Der ligger et potentiale i at arbejde strategisk med, hvordan de to haller (fremtidigt tre haller) kan supplere hinanden og tilbyde forskellige funktioner og aktiviteter. Ved at tydeliggøre deres profiler, skabe synlighed omkring de forskellige aktiviteter i hallerne på tværs, kan de tilsammen dække en bredere vifte af behov og målgrupper.

Vores hus, Vampdrup, Mejeriet

Bindeslev Plads, Silkeborg, Flåk

Ry Torv, Flåk, Foto ©: Per Bille

Bindeslev Plads, Silkeborg, Flåk

3. SOCIALE BRÆNDPUNKTER

Hverdagslivet i bydelen udfolder sig i høj grad i de små rum, hvor mennesker mødes uformelt. Det kan være ved alt fra legepladser, indkøb i Rema 1000 eller lokalt i kvartererne, hvor man kort stopper op, hilser eller følger med i livet omkring sig. Disse er en naturlig del af hverdagen og spiller en vigtig rolle for oplevelsen af nærvær og tilhørsforhold.

Input fra processen peger på, at det netop er disse uformelle møder, der skaber liv i bydelen. Derfor fokuserer indsatsen på at identificere og styrke de steder, hvor disse møder allerede finder sted. Det handler ikke om at etablere helt nye mødesteder, men om at arbejde videre med de eksisterende mødesteder og gøre dem mere anvendelige i hverdagen. Ved at forbedre kvaliteten, synligheden og tilgængeligheden kan de i højere grad understøtte uformelle møder og bidrage til et mere levende hverdagsliv.

Igenennem processen er der udpeget et behov for steder, hvor unge kan være uden at skulle deltage i organiserede aktiviteter. Her kan eksisterende steder udvikles, så de i højere grad understøtter ophold, fællesskab og tilstedeværelse i hverdagen. Skaterbanen og hoppepuden ved højhusene er et eksempel på et socialt brændpunkt, der allerede i dag fungerer som et mødested for børn og unge udenfor skoletid. Derfor er det også oplagt at bygge videre på netop dette sted og styrke det yderligere.

Små lommer til naboskab i boligområderne

Særligt i boligområderne er der et potentiale i at arbejde med de mindre mødesteder. Hverdagslommer som bænke, små opholdsrum, byttehylder eller plantekasser, der drives i fællesskab kan skabe rammer for spontane møder mellem naboer. Selv små fysiske greb kan have stor betydning for, hvordan stederne bruges og hvordan relationer opstår.

Et første skridt kunne være, i dialog med Kolding Kommune, at give lokale boligforeninger, beboergrupper eller grundejerforeninger mulighed for selv at tage initiativ til mindre fælles projekter i nærområdet. Kolding Kommune har en bydelspulje, hvor der kan søges midler til projekter, som etableres og drives af lokale aktører, eksempelvis grundejerforeninger, og denne ordning kunne være relevant i den forbindelse.

Hvis de sociale brændpunkter styrkes og kobles bedre sammen, opstår der en tættere og mere finmasket struktur af mødesteder i bydelen. Det gør det lettere at indgå i fællesskaber, øger trygheden i hverdagen og bidrager til en stærkere oplevelse af at høre til. På den måde bliver de små møder ikke blot tilfældige, men en aktiv del af det liv, der udfolder sig i bydelen.

Indsatsområde 2

EN GRØN OG BLÅ BYDEL

Kolding Sydøst rummer allerede i dag store landskabelige og rekreative kvaliteter med grønne områder, stiforbindelser og nærheden til fjorden. Samtidig er bydelen præget af mange forskellige boligområder og kvarterer, som i varierende grad er bundet sammen af grønne forbindelser. Der ligger derfor et potentiale i at styrke de grønne og blå strukturer som fælles identitetsskabende elementer i bydelen.

Denne bydelsplan tager afsæt i ambitionen om at udvikle en grønnere og blå bydel, hvor de eksisterende grønne områder styrkes, forbindes og gøres mere tilgængelige. Samtidig rummer bydelen et vigtigt blåt potentiale i mødet med fjorden, hvor udsynet til fjorden bevares og relationen til vandet kan styrkes.

Et centralt fokus i arbejdet med en grønnere bydel er at styrke Dalby Møllebæk kilen som et sammenbindende element. I dag kan den i nogle sammenhænge opleves som en opdeling i bydelen, men fremadrettet er ambitionen at styrke dens rolle som en grøn forbindelse, der knytter kvarterer sammen. Gennem forbedrede stiforbindelser, øget tilgængelighed og formidling kan Dalby Mølle kilen udvikles til et fælles grønt rum, der samler bydelen på tværs.

En vigtig del af den grønne udvikling ligger ikke kun i de fælles arealer, men også i de mange private og nære uderum – i haverne, langs villavejene og i de små mellemrum i bydelen. Her kan beboere selv bidrage til at styrke biodiversiteten gennem enkle greb som at lade dele af haven gro vildt, plante flere træer og blomster, reducere brugen af pesticider eller skabe levesteder for insekter og fugle. Når mange små indsatser tilsammen danner et grønnere netværk, kan de have en stor samlet effekt – både for naturen og for oplevelsen af en grønnere bydel.

Målet er at skabe en sammenhængende grøn struktur, hvor rekreative forbindelser – både grønne og blå – binder bydelen sammen og giver flere mulighed for at være aktive, opholde sig og mødes i attraktive omgivelser i hverdagen.

1. Dalby Møllebæk Kilen

2. Grøn fortætning

3. Grønne hotspots

Hvorfor en grøn og blå bydel?

En grønnere og blå bydel er ikke blot et spørgsmål om flere grønne arealer – det er et spørgsmål om livskvalitet, sundhed og fremtidssikring. Adgang til grønne omgivelser har en dokumenteret positiv effekt på menneskers trivsel: De reducerer stress, fremmer fysisk aktivitet og skaber rammer for sociale møder i hverdagen.

Men det er ikke mængden alene, der er afgørende – det er kvaliteten af det grønne. Træer, biodiversitet og naturlige elementer er med til at skabe oplevelser, der inviterer til ophold og brug, og som giver bydelen identitet og karakter. Selv mindre, grønne tiltag kan gøre en stor forskel: Træer i byområder kan øge forekomsten af fugle markant, og bynatur i form af vilde haver og krat kan understøtte et rigt insektliv.

Indsatsområde 2

1. DALBY MØLLEBÆK KILEN

Det grønne træk ved Dalby Møllebæk kilen fra Djævlekløften til Rebæk Strand skal udvikles som en sammenhængende struktur, der både fungerer som landskabeligt element og som et aktivt opholdsrum i bydelen. Dalby Møllebæk kilen skal være limen, der binder de forskellige kvarter sammen. I dag opleves området flere steder som utilgængeligt og uden en tydelig sammenhæng til de omkringliggende kvarterer. Undervejs i inddragelsesprocessen har det vist sig, at mange af beboerne i bydelen aldrig færdes der eller ikke kender til området. Indsatsen retter sig derfor mod at åbne det grønne område op og styrke dets rolle som et gennemgående grønt rum, der binder bydelen sammen.

Bedre adgang og forbindelser ud i bydelen

Det indebærer at arbejde med bedre adgangs-punkter, tydeligere koblinger til de omkring-liggende boligområder og en mere sammen-hængende oplevelse af området som helhed. Fx etableringen af en stiforbindelse til Dalby fra Mariesminde. En sådan stiforbindelse vil både bidrage til at styrke sammenhængen i bydelen og samtidig løfte tilgængeligheden til Dalby Møllebæk kilen.

Et første skridt i denne proces kan være at, der i en dialog mellem Kolding Kommunes naturafdeling og de lokale aktører udarbejdes en strategi for, hvilke stier, der skal prioriteres, opgraderes og udlægges for at sikre de bedst mulige adgangsforhold samt en bedre sammenhæng i bydelen. Udviklingen kan også have fokus på en tidlig lodsejerdialog, så projektet fra start forankres realistisk. Dette gøres bl.a. ved at afklare adgangsforhold, eventuelle servitutter mm.

Nye naturområder i sammenhæng med Dalby Møllebæk kilen

Det grønne stræk ved Dalby Møllebæk kilen indgår som en del af kommunens udpegninger af økologiske forbindelser og potentielle naturområder. Det betyder, at området ikke kun har værdi som rekreativt element, men også som en del af en større sammenhængende naturstruktur, hvor eksisterende natur skal styrkes og nye naturområder kan udvikles. Kommuneplanen lægger vægt på at skabe sammenhæng mellem naturområder og udvide naturarealer, så der opstår større og mere robuste levesteder for plante- og dyreliv.

Udlægningen af nye naturområder vil også bidrage til at beskytte områdets landskabelige træk og styrke den grønne sammenhæng mellem by og natur.

Flere af de potentielle naturområder ligger dog på private lodsejeres arealer. Udpegningerne skal derfor ses som et langsigtet potentiale, der kan understøtte en gradvis udvikling af den grønne struktur over tid.

Indsatsen omfatter derfor også en målrettet udlægning af nye naturarealer og en styrkelse af biodiversiteten i de eksisterende grønne strukturer. Nye tiltag skal bidrage til at binde naturen bedre sammen på tværs af bydelen og understøtte kilens rolle som en del af den blå-grønne struktur. I forbindelse med udlæg af nye naturområder skal der samtidig arbejdes med at integrere rekreative kvaliteter, så områderne både styrker naturindholdet og giver mulighed for ophold, bevægelse og oplevelser i hverdagen.

En kobling til grøn infrastruktur

Endelig skal Dalby Møllebæk kilen kobles tydeligere til den øvrige grønne struktur, herunder Den Grønne Ring. På den måde bliver den ikke et isoleret element, men en del af en større sammenhæng, der gør det lettere at bevæge sig gennem bydelen og ud i landskabet. Samtidig skal der arbejdes med at skabe plads til flere forskellige brugergrupper, så både gående, cyklister, opholdende brugere og mere aktive fritidsbrugere kan anvende området side om side på en tryk og vel-fungerende måde.

En kobling til Den Grønne Ring og udviklingen af nye naturområder er begge tiltag, der skal drives af Kolding Kommune, så det tænkes ind i det større bystrategiske arbejde og den langsigtede byudvikling. På den måde sikres det, at Dalby Møllebæk kilen og de tilhørende naturindsatser indgår som en integreret del af byens samlede vækst og struktur, fremfor at blive fragmenterede, lokale projekter uden sammenhæng.

Inspirationsbillederne viser eksempler på stier og forbindelser, der kan arbejdes videre med i forbindelse med Dalby Møllebæk kilen og udviklingen af nye naturområder. Der skal være fokus på at styrke kvaliteten af den eksisterende natur samt udviklingen af opholdssteder i naturen.

2. GRØN FORTÆTNING

Indsatsen tager afsæt i de eksisterende grønne områder og har fokus på at løfte deres kvalitet og anvendelighed af de grønne rum - særligt i området omkring Brændkjær, hvor tætheden er størst og mange bor i mindre boliger. I en tæt bydel er det afgørende, at de grønne rum, der allerede findes, fungerer godt og er lette at bruge.

Grøn fortætning handler ikke nødvendigvis om at skabe flere kvadratmeter grønt, men om at få mere ud af det, der allerede er. Ved at arbejde strategisk med de eksisterende områder kan de i højere grad fungere som en samlet grøn struktur, der bidrager til både hverdagsliv, sundhed og trivsel.

Grønne hverdagsrum

Eksisterende grønne rum i bydelen som legepladsen ved Sigbritsparken og Knudepunktet er eksempler på grønne hverdagsrum i bydelen, hvor der allerede er aktører, der vedligeholder områderne og skaber aktivitet i hverdagen. Her kan der med fordel arbejdes videre med at styrke kvaliteten af det grønne og gøre områderne endnu mere attraktive som grønne opholds- og mødesteder for beboere i alle aldre.

Små tiltag kan have stor betydning for oplevelsen af rummene. Det kan eksempelvis være blomstrende beplantning eller bærbuske, der understøtter biodiversitet og skaber en mere sanselig oplevelse.

Ved at udvikle de eksisterende grønne hverdagsrum kan bydelen skabe flere grønne mødesteder tæt på boligerne, hvor natur, leg og fællesskab bliver en naturlig del af hverdagen.

Dyrskuepladsen og Cirkuspladsen

Kvaliteten af det grønne kan løftes gennem en målrettet udvikling af Dyrskuepladsen og Cirkuspladsen. I dag fremstår begge arealer af græsplæner med en begrænset anvendelse i hverdagen. Igennem processen er der blevet peget på et ønske om at områderne blev transformeret til oplevelsesrige og karakterfulde landskabsrum med fokus på naturkvalitet, biodiversitet og sanselige oplevelser.

Som et første skridt i denne udvikling kan der i udvalgte og afgrænsede dele af områderne arbejdes med principperne fra Vild med vilje. Det kan fungere som en enkel og synlig måde at øge biodiversiteten på gennem mere varieret beplantning, mindre intensiv drift og etablering af små naturprægede zoner. På den måde kan om-

råderne gradvist udvikle sig mod en mere naturbaseret karakter uden at miste deres funktion som bynære opholds- og aktivitetsrum. På længere sigt kan denne tilgang danne afsæt for mere sammenhængende landskabelige greb, der også bindes sammen med de grønne almene områder omkring højhusene. Dermed bliver udviklingen af Dyrskuepladsen og Cirkuspladsen ikke isolerede projekter, men en del af en større omstilling mod en grønnere, mere varieret og oplevelsesrig bydel.

Grønne gaderum

Der er et stort potentiale i at styrke bydelens grønne gaderum. Træer og beplantning kan være med til at gøre villaveje smukkere, men også bidrage til nedsat hastighed og en bedre oplevelse, når man bevæger sig rundt i byen. I Brændkjær er der mange brede villaveje og her kan med fordel tænkes mere grønt ind. Samtidig kan mere vildsomme grøftekanter og vejrabatter bidrage til at få mere natur og liv ind i hverdagen.

Arbejdet med at skabe flere grønne gaderum vil involvere en række forskellige aktører, der står for drift og vedligehold i det daglige – fx grundejerforeninger, boligforeninger, forsyningsselskaber eller Kolding Kommune.

De private haver

I en tæt bydel rummer bydelens private haver et stort potentiale som en del af den samlede grønne struktur. Mange mindre tiltag på privat grund kan tilsammen gøre en væsentlig forskel for biodiversiteten og oplevelsen af det grønne i hverdagen. Indsatsen skal derfor understøtte, at flere – på frivillig basis – vælger at arbejde med variation i beplantning, hjemmehørende arter og mindre intensiv drift. Inspiration, vejledning og enkle greb kan gøre det lettere at lade dele af haven udvikle sig mere naturligt, skabe levesteder for insekter og dyr og samtidig bidrage til en grønnere og mere oplevelsesrig bydel.

Når flere grundejere arbejder i samme retning, fx. med grønne og vildere forhaven, kan det også have en tydelig effekt på gadebilledet og bidrage til grønnere og mere levende boligveje. På den måde kan private haver spille en aktiv rolle i at styrke både naturindhold og sammenhæng på tværs af bydelen.

Inspirationsbillederne viser eksempler på hvordan man kan arbejde med at få naturen integreret bedre i gaderum og lade den gro vildt i haver eller græsplæner.

Klimaveje i Middelfart, GHB Landskabsarkitekter A/S, Adept ApS

3. GRØNNE HOTSPOTS

De grønne hotspots skal udvikles som tydelige knudepunkter i bydelen, hvor natur, ophold og aktiviteter samles. De udgør en vigtig del af den samlede grønne struktur og skal gøre det lettere at finde steder, hvor man kan mødes, opholde sig og være aktiv i hverdagen.

Amfiscenen, Perlen og Geografisk Have

Indsatsen tager afsæt i tre centrale grønne hotspots med hver deres karakter og potentiale: Amfiscenen, Naturskolen Perlen og den selvejende institution Geografisk Have. Tilsammen rummer området mulighed for at udvikle sig til et sammenhængende grønt område i tilknytning til Dalby Møllebæk kilen, som et markant grønt samlingspunkt i byen.

Geografisk Have fungerer i dag som en stærk attraktion, der tiltrækker mange besøgende. Samtidig rummer haven et potentiale for en endnu stærkere lokal forankring, hvor flere borgere og lokale fællesskaber kan få glæde af området i hverdagen. Der er potentiale for endnu mere synergi mellem lokalsamfund og Geografisk Have, fx. kan Geografisk Have spille en rolle i udviklingen af de grønne rum i bydelen, så de bliver endnu mere varierede og spændende.

Amfiscenen og Naturskolen Perlen ligger naturskønt i tilknytning til Geografisk Have ved Dalby Møllebæk. Omgivelserne er offentlig tilgængelige og naturskolen kan lånes ud til skoler, institutioner og foreninger.

I processen er der blevet peget på hvordan områderne i højere grad kan aktiveres til både uformelle ophold og aktiviteter i det grønne, til foreningsliv samt enkeltstående arrangementer som markeder, koncerter og kulturevents. Dog er det vigtigt at der er en særlig opmærksomhed rettet mod at området også i dag anvendes til terapihave.

Skal dette hotspot udvikles kan et første skridt være en fælles dialog mellem Geografisk Have, det lokale foreningsliv og Kolding Kommune, hvor området ses i sin helhed. Formålet er at afdekke potentialer for samarbejde og synergier på tværs, så de enkelte funktioner og aktører i højere grad kan understøtte hinanden i en samlet udvikling af området.

Dalby Mølle

Dalby Mølle skal udvikles som et lokalt knudepunkt, der formidler naturen og historien i Dalby Møllebæk kilen. Stedet har en central placering mellem kvarterer og kan fungere som et naturligt knudepunkt, der bidrager til at binde bydelen sammen. Indsatsen handler derfor både om at styrke opholdsmulighederne og gøre området mere tilgængeligt og anvendeligt i dagligdagen, og om at tydeliggøre dets rolle som et knudepunkt i den samlede grønne struktur.

Rebæk Strand

Rebæk Strand rummer et særligt potentiale som bydelens forbindelse til fjorden. Her kan der arbejdes med at forbedre adgangen og skabe bedre rammer for ophold og rekreation, så stranden i højere grad bliver et sted, man bruger i hverdagen. Det kan være enkle tiltag, som gør det lettere at opholde sig ved kysten og styrker koblingen mellem bydel og fjord.

Bedre rammer for aktivitet i hverdagen kan ske gennem både fysiske forbedringer men også samarbejde med lokale aktører som foreninger, skoler og institutioner, så endnu flere får glæde af området fremadrettet.

Bedre faciliteter og flere aktiviteter ved stranden stiller dog også krav til driften af områderne, hvor det lokalt er en vigtig opmærksomhed, at Kolding Kommune støtter op om dette. Fx. de nødvendige skraldespande, da Rebæk Strand i højsæsonen allerede i dag trækker mange besøgende fra hele Kolding by.

Billeder fra bydelen, der viser de forskellige steder, der rummer store rekreative potentialer.

Indsatsområde 3

EN SAMMENHÆNGENDE BYDEL

En sammenhængende bydel handler om at gøre det nemt, trygt og attraktivt at bevæge sig til fods og på cykel – både inden for bydelen og ud i det omkringliggende landskab. Igennem processen har flere beboere nævnt, at de sjældent eller aldrig bevæger sig langs det grønne stræk ved Dalby Møllebæk kilen – adgangsforsvarende og tilgængeligheden er for dårlig.

Målet er en samlet hovedstruktur af stier og forbindelser, der binder kvarterer sammen og skaber klare, sikre ruter for alle aldre. Der skal kortlægges "missing links", så forbindelser på tværs af bydele – for eksempel mellem Dalby og Mariesminde – bliver fuldt udbyggede. Eksisterende og nye stier skal vedligeholdes og styrkes, samtidig med at forbindelser til kysten, skovene og større rekreative områder som Agtrup Vig, Løverodde og Hylkedalen gøres tydelige og tilgængelige.

Sikkerheden i trafikken har været et vigtigt emne undervejs i processen, særligt omkring skolerne. Specifikt er der store udfordringer ved Brændkjær Skole, og udvalgte steder peges der på et ønske om fartdæmpende tiltag for at skabe trygge rammer for børn, unge og andre fodgængere og cyklister.

Samlet set skal forbedringer af den bløde trafik give borgerne mulighed for at vælge cyklen frem for bilen, styrke sundhed og trivsel samt skabe en mere levende, social og sammenhængende bydel.

1. Stier, der binder sammen

2. Fra kvarter til landskab

3. Trygt på vej

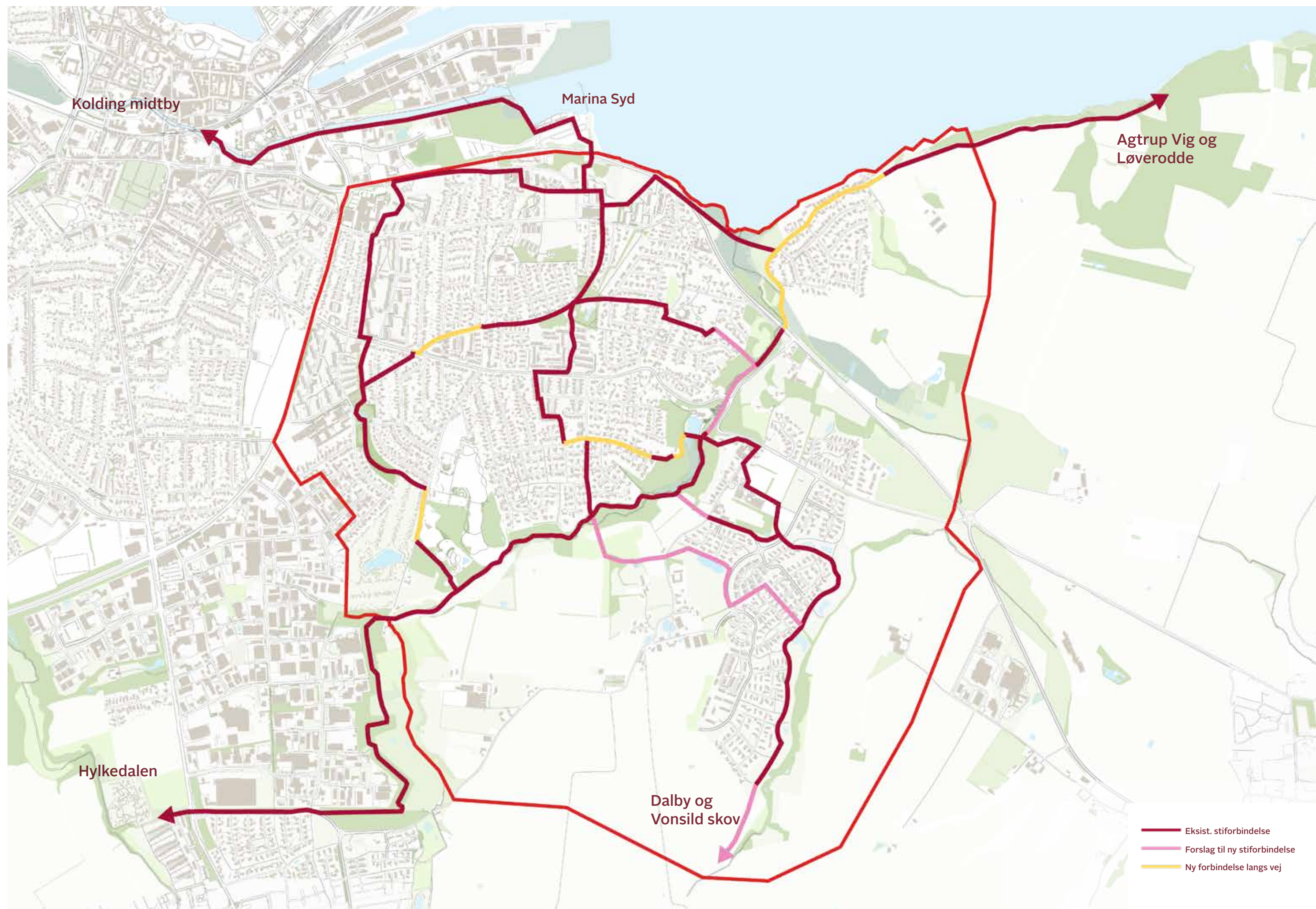
Hvorfor en sammenhængende bydel?

En sammenhængende bydel handler ikke kun om fysisk infrastruktur, men om at skabe rammer for bevægelse, sociale møder og tryghed i hverdagen. I takt med at flere byer oplever trængsel, er der et stort potentiale i at gentænke, hvordan vi forbinder kvarterer og bydele.

I Kolding Kommune udgør bilrejser på mindre end 5 km cirka 38 % af alle ture, hvilket tydeligt peger på muligheder for at flytte korte ture fra bil til cykel eller gåben.

Når flere bevæger sig på cykel eller til fods, skaber det ikke blot sundhedsmæssige gevinster for den enkelte – det reducerer også trængsel og fremmer bæredygtig mobilitet. Samtidig åbner det for spontane møder og øget aktivitet i byrummet, hvilket styrker oplevelsen af byfællesskab og social tilhørsfølelse. Blød trafik bør derfor ses som en central del af byens sociale infrastruktur, ikke kun som et transportmiddel.

Indsatsområde 3

1. STIER, DER BINDER SAMMEN

Et velfungerende stinet er med til at gøre bydelen sammenhængende i hverdagen. I dag findes der mange stier, men de fremstår flere steder som enkeltstående forløb uden en tydelig helhed. Det gør det sværere at orientere sig og bevæge sig på tværs af kvartererne, samtidig bliver stiernes rolle som både forbindelser og mødesteder ikke udnyttet fuldt ud.

En samlet stistruktur

Der er derfor behov for at samle stierne i en mere klar struktur, hvor de enkelte strækninger hænger sammen i et samlet og prioriteret netværk. En vigtig del af arbejdet bliver at identificere og og sammenkæde stederne i netværket som i dag er brudt, også med fokus på de strækninger, der i dag følger veje. Selv mindre mangler kan have stor betydning for, om en rute opleves som sammenhængende. Ved at supplere med nye forbindelser, eksempelvis mellem Mariesminde og Dalby, kan stinettet styrkes, så det i højere grad understøtter en tryk og direkte bevægelse gennem bydelen.

Et kvalitetsløft af stiforbindelser

Samtidig ligger der et stort potentiale i at løfte kvaliteten af de eksisterende stier. Ikke alle strækninger behøver samme indsats, og derfor vil en prioritering af udvalgte hovedruter kunne sikre både bedre drift og en mere ensartet oplevelse. En prioritering vil også bidrage til en større koncentration af brugere, hvilket både fremmer tryk og uformelle møder. Når vedligeholdelse, belægning og belysning er på plads, bliver det også lettere at bruge stierne året rundt og på forskellige tidspunkter af døgnet.

Stierne rummer dog mere end bevægelse fra A til B. De er en del af bydelens hverdagsliv og fungerer mange steder som uformelle mødesteder.

På vej til skole, fritidsaktiviteter eller naturen opstår små møder, som er med til at skabe liv og tryk. Dette kan understøttes ved at arbejde med variation og ophold undervejs, så stierne i højere grad inviterer til at blive brugt selvom man ikke har et bestemt mål.

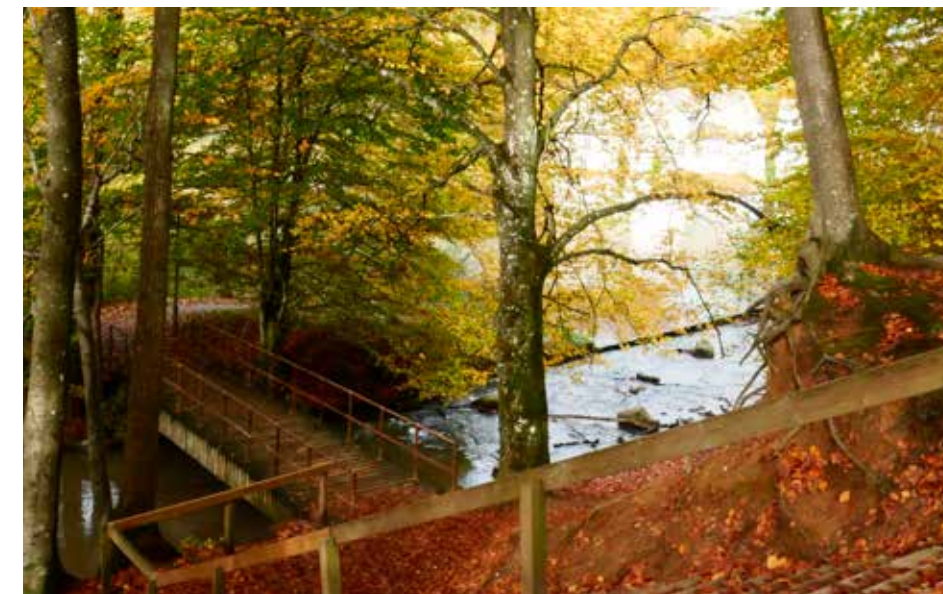
Der er samtidig behov for at tage højde for, at stierne bruges af mange forskellige grupper med forskellige behov og tempo. Gående, cyklister, løbere og brugere, der gør ophold, deler ofte de samme forløb, hvilket flere steder kan give konflikter og utryk situationer. Indsatsen handler derfor også om at arbejde bevidst med indretning og prioritering, så stierne i højere grad kan rumme flere typer brug. Det kan være gennem differentiering af forløb, tydelig skiltning eller en udformning, der understøtter en naturlig fordeling af hastighed og ophold. Målet er ikke at adskille alle funktioner, men at skabe stier, hvor det er let at aflæse, hvordan de bruges – og hvor forskellige brugere kan færdes side om side på en tryk måde.

En synliggørelse af stinettet

Derudover er der behov for at gøre stinettet mere synligt. Mange forbindelser er i dag svære at finde eller opleves som skjulte. Med en tydeligere formidling og bedre wayfinding kan flere få øje på de muligheder, der allerede findes, og stierne kan blive et mere naturligt valg i hverdagen.

Når stierne kobles bedre sammen, løftes i kvalitet og bliver mere synlige, kan de udvikle sig fra enkeltstående forbindelser til en samlet struktur, der binder bydelen sammen og understøtter et mere aktivt og levende hverdagsliv.

Eksisterende stiforbindelser, der både går igennem villakvarterer, skovområde, kolonihaver, langs tidligere jernbanestrækning og binder sammen på tværs.

2. FRA KVARTER TIL LANDSKAB

Nærheden til landskabet er en af bydelens største kvaliteter. Fjorden, skovene og de åbne arealer ligger tæt på, men opleves ikke altid som en naturlig del af hverdagen. For mange kræver det i dag en bevidst beslutning at opsøge naturen, fordi adgangen ikke er tydelig, og forbindelserne ikke opleves som sammenhængende.

Styrkede forbindelser ud i landskabet

Der ligger derfor et potentiale i at styrke de forbindelser, der leder fra boligområderne og ud i landskabet. Når ruterne bliver mere klare og sammenhængende, bliver det lettere at bevæge sig mod kysten, skovene og de større rekreative områder som Hylkedalen, Løverodde og Agtrup Vig. Det handler ikke kun om at skabe nye stier, men i høj grad om at koble de eksisterende bedre sammen og gøre overgangen mellem by og natur mere flydende.

Samtidig peger flere på, at bevægelsen i sig selv er en vigtig kvalitet. Det er ikke altid destinationen, der er afgørende, men selve turen. Derfor er det væsentligt, at ruterne også rummer oplevelser undervejs. Variation i forløb, kig til vandet, skift i landskab og mulighed for ophold kan gøre det mere attraktivt at bevæge sig ud i naturen, også spontant og uden planlægning.

Formidling af stierne

En del af udfordringen handler også om synlighed. Mange forbindelser findes allerede, men er ikke tydeligt markeret eller formidlet. Det kan være svært at vide, hvor man kan gå hen, og hvad man kan opleve. Ved at arbejde med adgangspunkter, skiltning og formidling kan landskabet opfattes nærværende og lettere at gå til. Når forbindelserne bliver tydeligere og oplevelsen styrkes, åbner det også for en tættere kobling mellem natur og hverdagsliv. Landskabet kan i højere grad blive rammen om aktiviteter, fællesskaber og ophold, ikke som noget adskilt fra byen, men som en integreret del af den.

På den måde handler indsatsen om at gøre landskabet tilgængeligt i praksis og oplevelsesrigt i hverdagen, så afstanden mellem kvarter og natur mindskes og hvor naturen bliver let at bruge.

Et første skridt i arbejdet med både at styrke og formidle de eksisterende stier kan være at skabe et fælles overblik over de eksisterende forbindelser, adgangspunkter, destinationer og oplevelser i landskabet samt identificere, hvor sammenhængene i dag opleves som svage eller utydelige. Dette kan danne grundlag for en mere samlet indsats, hvor formidling og forbindelser tænkes sammen på tværs af bydelens grønne strukturer og rekreative områder.

Bydelen Kolding Sydøst møder det åbne landskab og tilbyder et langt kig ud over marker, fjord og skov med boligbebyggelser i baggrunden. Der er potentialer i at binde bydelen endnu bedre sammen med den omkringliggende natur samt at arbejde med udviklingen af de rekreative rum omkring bydelen.

Indsatsområde 3

3. TRYGT PÅ VEJ

Oplevelsen af tryghed har stor betydning for, hvordan man bevæger sig i hverdagen. Hvis trafikken opleves uoverskuelig eller usikker, vælger mange bilen, også på de korte ture. I Kolding Sydøst peger både analyser og borgerinput på en række steder, hvor trafikale forhold skaber utryghed, særligt for børn og unge.

Når både de fysiske rammer og den oplevede tryghed styrkes, bliver det lettere at vælge cyklen eller gåben. Det skaber ikke kun bedre mobilitet, men bidrager også til et mere levende byrum, hvor flere mennesker bevæger sig og opholder sig i det daglige.

Agtrupvej, Idyl og Skamlingvejen

Udfordringerne viser sig blandt andet i form af høj hastighed, manglende cykelstier og vanskelige krydsninger. Det gælder især langs større veje som Agtrupvej, Idyl og Skamlingvejen, men også i de nære områder omkring skolerne, hvor mange færdes samtidig. Her kan selv mindre, uoverskuelige situationer have stor betydning for, om man føler sig tryk.

Indsatsen retter sig derfor mod at skabe en mere overskuelig og balanceret trafik al hverdag, hvor det er tydeligt, hvordan man bevæger sig sikkert rundt, generelt med et fokus på de bløde trafikanter. Det kræver både større greb på de overordnede vejstrækninger og mindre justeringer lokalt. En højnet trafiksikkerhed på Idyl som en del af "Sikker Skolevej" samt hastighedsdæmpning og bedre krydsningsmuligheder omkring Agtrupvej er høj prioritet.

Derudover er der et fokus på at etablere god og tryghedsskabende belysning på centrale strækninger, der bidrager til at binde de forskellige områder bedre sammen. Som eksempel er der i forhold til belysning peget på Skamlingvejen fra Vangen. Området er i dag landzone og derfor er der ikke belysning. Det er dog også en strækning, der knytter kvartererne sammen, og benyttes i stort omfang, hvorfor der er et stort ønske om belysning.

En færdigbygget Ringvej Syd

Der ligger planer for en sydlig ringvej, som, når den er færdig etableret, vil forbinde Skamlingvejen til Sønderjyske Motorvej. Første etape er bygget syd for Vonsild og der mangler nu anden etape syd om Dalby. Derudover er der endnu ikke anlagt cykelsti langs Ringvejen. Der er dog købt jord til formålet.

En færdigbygget Ringvej Syd kan være med til at flytte en del af den gennemkørende trafik væk fra de lokale boligområder og skoleveje, så de eksisterende veje i bydelen i højere grad kan fungere som trygge hverdagsrum for beboere, cyklister og gående.

En reduktion af den gennemkørende trafik vil kunne skabe bedre forudsætninger for lavere hastigheder, mere overskuelige kryds og en generelt tryggere trafikoplevelse, særligt omkring skoler, stiforbindelser og de veje, hvor mange børn og unge færdes i dagligdagen.

Trafiksikkerhed ved Brændkjærskolen

Omkring Brændkjærskolen er der peget på udfordringer i forbindelse med parkering og afsætning af børn ved kiss and ride. Derudover er der peget på udfordringer omkring skoleveje til og fra skole, hvor der er flere utrygge steder ved Dannersvej og Brændkjærgade. Her er der behov for at se på helheden, så trafikafviklingen understøtter en tryk og overskuelig situation i de mest belastede tidsrum.

Lokale initiativer

Tryghed er dog ikke kun et spørgsmål om indretning af veje og stier. Den måde, trafikanter opfører sig på, har også stor betydning. Flere peger på behovet for at styrke opmærksomheden og ansvaret i trafikken, blandt andet gennem lokale initiativer såsom kampagner og samarbejde med skolerne.

5

DE FØRSTE SKRIDT

Processen med at udarbejde bydelsplanen har ført til nye perspektiver på samarbejde på tværs af foreninger, bykvarterer og kommunale forvaltninger. Lokalt ser man flere muligheder for at tage fat på elementer fra bydelsplanen som et første skridt mod realisering af planens visioner. Følgende forslag peger på mulige indledende initiativer:

Et styrket samarbejde omkring Brændkjærskolen

Der peges lokalt på et tættere samarbejde mellem skolerne og kommunens øvrige forvaltninger for at understøtte de dele af planen, som kan gavne både skolerne og bydelens borgere. Et samarbejde mellem Kolding Kommunes trafikafdeling og Brændkjærskolen vil være særligt oplagt. Gennem processen har mange borgere fremhævet området omkring skolen som usikkert og utrygt. Derfor bør forslag, der kan skabe en mere sikker skolevej og bedre forhold for elever, der går eller cykler til skole, prioriteres.

Fælles mødesteder ved skoler og fritidsfaciliteter

I forlængelse heraf fremhæves muligheden for at udvikle udearealer som skaber liv omkring skoler og idrætsfaciliteter, der gavner bydelens børn og unge og aktiverer et centralt knudepunkt i bydelen. Samlingspunktet i Dalby er et eksempel, hvor Dalby GF og Dalby Skole i fællesskab arbejder på at skabe et attraktivt mødested for byens børn og unge dér, hvor de allerede færdes i hverdagen.

Sammenhæng på tværs af bydelen

Sammenhængskraft på tværs af området har været et centralt tema gennem hele processen, særligt i relation til Dalby Møllebæk kilen, som i højere grad kan bidrage til at binde bydelen sammen. Et større strategisk initiativ kunne være at nedsætte en arbejdsgruppe med repræsentanter fra hele bydelen, der arbejder med sammenhæng, tilgængelighed og formidling i området. Et sådan projekt kan samle lokale kræfter på tværs af bydelen og samtidig rumme potentiale for samarbejde med både kommunen og eksterne fonde.

Kolding Kommunes bydelspulje

Kolding Kommunes bydelspulje giver mulighed for at søge støtte til lokale projekter, der understøtter bydelsplanens mål. Har man en idé i sin vejforening, grundejerforening eller lokalsamfund, kan det være oplagt at søge midler fra puljen.

For at komme i betragtning skal projekterne opfylde en række kriterier, som skal sikre, at de bevilgede midler kommer flest muligt til gavn. Projekterne skal blandt andet være placeret udendørs, være offentligt tilgængelige og kunne understøttes af frivillige kræfter til både etablering og vedligeholdelse. Foreninger, der går sammen om større fælles projekter, har ofte bedre muligheder for at opnå støtte.

Bydelsplan Kolding Sydøst

Juni 2026

Bydelsplanen er udarbejdet i samarbejde med en følgegruppe med repræsentanter fra forskellige områder i bydelen samt Kolding Kommune og Flåk.